

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

DOMA ZDRAVLJA LJUBUŠKI

2022.

Broj: 01-02-08-11-3-3589-7/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	6
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	12
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE.....	13
6.1	Izrada i donošenje finansijskog plana.....	13
6.2	Izveštavanje.....	14
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	14
7.1	BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD	15
7.1.1	Prihodi	15
7.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima	15
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	16
7.1.2	Rashodi.....	17
7.1.2.1	Poslovni rashodi.....	17
7.1.2.1.1	Troškovi sirovina i materijala.....	17
7.1.2.1.2	Troškovi energije i goriva	17
7.1.2.1.3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja.....	17
7.1.2.1.4	Amortizacija	20
7.1.2.1.5	Troškovi primljenih usluga	20
7.1.2.1.6	Ostali poslovni rashodi i troškovi	20
7.1.3	Finansijski rezultat.....	20
7.2	BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA.....	21
7.2.1	Dugoročna imovina	21
7.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	21
7.2.1.2	Ulaganja u investicijske nekretnine	24
7.2.2	Kratkoročna imovina	24
7.2.2.1	Zalihe	24
7.2.2.2	Potraživanja od kupaca.....	25
7.2.2.3	Novac i novčani ekvivalenti.....	26
7.2.2.4	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	26
7.2.3	Kapital	26
7.2.4	Obaveze.....	27
7.2.4.1	Dugoročne obaveze	27
7.2.4.2	Kratkoročne obaveze	27
7.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	28
7.3	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	29
8.	JAVNE NABAVKE.....	30
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	32
V.	PRILOZI	34
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	34
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA.....	34

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Doma zdravlja Ljubuški (u daljnjem tekstu: Dom zdravlja)**, koji obuhvataju: Bilans stanja – Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. 12. 2022. godine, Bilans uspjeha – Izveštaj o ukupnom rezultatu za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Doma zdravlja na 31. 12. 2022. godine i finansijsku uspješnost, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izveštaju:

- 1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zemljišta od 986.503 KM s obzirom na to da je izvršeno uvećanje vrijednosti zemljišta u korist revalorizacijskih rezervi i kapitala, iako internim aktom nije definisan model mjerenja zemljišta nakon početnog priznavanja. To nije u skladu sa odredbama MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Efekte na finansijske izvještaje nismo u mogućnosti procijeniti (tačke 7.2.1.1 i 7.2.3 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Doma zdravlja u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema ključnih pitanja revizije.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Doma zdravlja za godinu završenu 31. 12. 2021. revidirao je drugi revizor, koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 1. 6. 2022. godine.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Doma zdravlja odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Dom zdravlja ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Dom zdravlja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Doma zdravlja;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Doma zdravlja Ljubuški za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Doma zdravlja za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Nije proveden sveobuhvatan popis kapitala, obaveza i odgođenih prihoda, kao ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.2.5 Izvještaja);**
- 2. Nisu poduzete aktivnosti u skladu s odredbama zaključenih ugovora koje se odnose na obračun ugovorenih penala za kašnjenja u slučaju neispunjenja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima. To ukazuje da nije osigurano praćenje izvršenja obaveza dobavljača prilikom nabavke roba i usluga u vrijednosti od 118.030 KM u skladu sa ugovorima zaključenim na osnovu Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke nije usklađen sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u dijelu kojim je definisano da direktor zdravstvene ustanove mora imati znanje o zdravstvenom menadžmentu koje se dokazuje certifikatom o obavljenoj edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta, odnosno završenom specijalizacijom ili postdiplomskim studijem iz zdravstvenog menadžmenta (tačka 4. Izvještaja);**

- Izvršen je prijem u radni odnos na određeno vrijeme sedam zaposlenika bez provedene procedure javnog oglašavanja, a po osnovu Zakona o radu Županije Zapadnohercegovačke, kojim nije regulisan način prijema kod zapošljavanja na određeno ili neodređeno radno vrijeme, a što nije u skladu sa federalnim Zakonom o radu (tačka 4. Izvještaja);
- Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih radnika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze u toku rada, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 7.1.2.1.3 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Doma zdravlja odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 5. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Sačiniti mapu poslovnih procesa, utvrditi rizike i donijeti registar rizika, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Donijeti unutrašnje procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja, te osigurati praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti.	6.1
3.	Potrebno je da direktor sačinjava i podnosi tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju Upravnom odboru u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i Statutom.	6.2
4.	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	7.1.2.1.3
5.	Za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažovanje izvršiti u skladu s odredbama Zakona o radu.	7.1.2.1.3
6.	Mjerenje zemljišta nakon početnog priznavanja vršiti uz dosljednu primjenu odredbi utvrđenih MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja.	7.2.1.1
7.	Na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.1.1
8.	Godišnjim popisom obuhvatiti i kapital, odgođeni prihod i ostale obaveze, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu.	7.2.5
9.	Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.3
10.	Izvršiti izmjene i dopune Plana javnih nabavki prije početka pokretanja postupka, a u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima poduzeti aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora.	8.

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Finansijski plan Doma zdravlja Ljubuški za 2022. godinu i Izmjene i dopune Finansijskog plana Doma zdravlja Ljubuški za 2022. godinu;
- Zakon o ustanovama;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o finansijskom poslovanju;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o radu Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika iz djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Županije Zapadnohercegovačke;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva u Županiji Zapadnohercegovačkoj;
- Statut Doma zdravlja Ljubuški;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Dom zdravlja je osnovan Rješenjem Ministarstva zdravstva HR HB od 30. 11. 1994. godine i upisan je u registar Rješenjem Višeg suda u Mostaru 4. 6. 1996. godine. Osnivačka, vlasnička i druga prava i obaveze nad Domom zdravlja preuzela je Županija Zapadnohercegovačka u skladu sa članom 148. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke iz 1999. godine, a promjene podataka upisane su u registar Rješenjem Kantonalnog suda u Širokom Brijegu od 8. 3. 2001. godine.

Djelatnost Doma zdravlja je provođenje primarne i specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite. Primarna zdravstvena zaštita obuhvata: djelatnost porodične medicine, zdravstvenu zaštitu djece, higijensko-epidemiološku zaštitu, hitnu medicinsku pomoć, zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, zdravstvenu zaštitu kod nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja, fizikalnu i mentalnu rehabilitaciju, specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika, kao dio medicine rada ako je ugovorena s poslodavcem, stomatološku zdravstvenu zaštitu, laboratorijsku i radiološku dijagnostiku, specifičnu preventivnu zaštitu mladih u osnovnim i srednjim školama, te fakultetima, imunizaciju protiv zaraznih bolesti, liječenje i rehabilitaciju u kući i druge oblike primarne zdravstvene zaštite. Specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita obuhvata djelatnost: opće interne medicine, opće hirurgije, dermatovenerologije, oftamologije i druge djelatnosti po potrebi i odluci Upravnog odbora.

Pored centralnog objekta, Dom zdravlja pruža usluge zdravstvene zaštite u ambulanti u Vitini i odjelu palijativne njege – Hospicij (detaljnije u tački 5. Izvještaja).

Unutrašnja organizacija Doma zdravlja utvrđena je članom 13. Statuta i članovima od 27. do 29. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je 168 radnih mjesta, od čega je na 31. 12. 2022. godine bilo popunjeno 151 radno mjesto.

Sjedište Doma zdravlja je u Ljubuškom, u Ul. Dr. Ante Vukšića br. 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Dom zdravlja za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima od januara do jula 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Doma zdravlja Ljubuški. Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 10 preporuka.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022 godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je osam preporuka, od kojih je šest implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna djelimično realizovana, a jedna preporuka nije realizovana. Preporuka koja je djelimično realizovana i koja nije realizovana ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Doma zdravlja u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,² i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sistema internih kontrola kao modela, koji se definiše kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Rukovodstvo Doma zdravlja odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole, u skladu sa propisima koji regulišu tu oblast, te za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg ekonomičnog, efikasnog i efektivnog finansijskog upravljanja i kontrole u svim službama (odjelima i ambulantom) Doma zdravlja. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

S tim u vezi, Doma zdravlja je donio **Statut i njegove izmjene i dopune**⁴ na koje je Skupština Županije Zapadnohercegovačke 2. 9. 2016. godine dala saglasnost (saglasnost na izmjene i dopune Statuta od 28. 9. 2018. godine). Njime je utvrđen: status, osnivač, naziv i sjedište, djelatnost, pravni položaj, organizovanje, zastupanje i predstavljanje, sredstva za rad, način raspolaganja viška prihoda nad rashodima, način na koji se pokriva višak rashoda nad prihodima, opći akti, javnost rada, nadzor i druga pitanja značajna za poslovanje.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (juni 2018. godine) utvrđena je: organizacija, djelokrug rada, broj zaposlenih, poslovi i zadaci, uslovi i kriteriji za obavljanje poslova i radnih zadataka i druga značajna pitanja bitna za organizaciju i sistematizaciju.

²„Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³„Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁴„Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 17/16, 17/18

Djelatnost Dom zdravlja obavlja u okviru organizacijskih službi, koje čini: Ured direktora, Služba zajedničkih poslova, Služba primarne zdravstvene zaštite, Služba specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite i Služba hitne medicinske pomoći. U okviru navedenih službi organizovane su manje organizacijske cjeline i to: odjeli, centri, ambulante i slično.

Shodno tome, konstatujemo da je kontrolno okruženje u Domu zdravlja uspostavljeno na zadovoljavajućem nivou.

Upravljanje rizicima je proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sistema finansijskog upravljanja i kontrole, a u svrhu smanjenja rizika. Obavljanom revizijom utvrđeno je da nije izvršena identifikacija i procjena rizika, nije donesen registar rizika, niti je donesen interni akt kojim bi se uredilo upravljanje rizicima u Domu zdravlja. Dom zdravlja je Odlukom iz 2019. godine imenovao koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. U Odluci je navedeno je da je imenovana osoba, između ostalog, odgovorna i za izradu i uspostavu mape procesa i registra rizika.

Kako bi se osigurao funkcionalan sistem internih kontrola, Dom zdravlja je usvojio značajan broj internih akata i procedura: Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o direktnom sporazumu, Pravilnik o blagajničkom poslovanju. Uvidom u njih utvrdili smo da određeni interni akti nisu bili usaglašeni sa važećim zakonskim propisima i njihovim izmjenama i dopunama. Osim toga, za dio poslovnih procesa nisu bili doneseni interni akti: Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o popisu sredstava i obaveza, Pravilnik o stručnom usavršavanju radnika, Pravilnik o reprezentaciji, Pravilnik kojim bi se regulisala upotreba službenih vozila i normativi utroška goriva. Postupajući po preporukama iz Pisma menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije za 2022. godinu, početkom 2023. godine Upravni odbor je donio nove interne akte usaglašene sa zakonskim propisima i to: Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o popisu imovine i obaveza, Pravilnik o reprezentaciji i poklonima, Pravilnik o stručnom usavršavanju i obrazovanju, Pravilnik o finansijskom poslovanju, a direktor je donio Pravilnik o kućnom redu Doma zdravlja.

Međutim, konstatovano je da Pravilnikom o računovodstvu (iz 2010. godine) koji je bio u primjeni do početka 2023. godine, nije bio definisan izbor računovodstvene politike za mjerenje stalnih sredstava nakon početnog priznavanja, odnosno navedeno je da će se računovodstvene politike urediti posebnim internim aktom koji do okončanja 2022. godine nije bio donesen. Osim toga, Dom zdravlja nije sačinio mapu poslovnih procesa.

Zakon o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Zakon o zdravstvenoj zaštiti ŽZH) nije usklađen sa članom 66. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je između ostalog, propisano da direktor ustanove treba imati potrebno znanje iz zdravstvenog menadžmenta. Navedeno znanje dokazuje se certifikatom o obavljenoj edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta, odnosno završenom specijalizacijom ili postdiplomskom studiju iz zdravstvenog menadžmenta. Članom 61. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke iz 2013. godine navedena obaveza je bila propisana. Međutim, izmjenama i dopunama Zakona iz 2017. godine ova obaveza je ukinuta. Shodno tome, Dom zdravlja je izvršio izmjene Statuta, kojim je prethodno propisana obaveza osobe koja se imenuje za direktora ustanove da posjeduje znanje iz zdravstvenog menadžmenta izbrisana. Direktor ispunjava uslove definisane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH.

Zakonom o radu ŽZH (član 4.) propisano je da se na osnovu zaključenog ugovora o radu zasniva radni odnos, a članom 22. ovog Zakona da se ugovor o radu zasniva na određeno i neodređeno radno vrijeme. Ugovor o radu na određeno radno vrijeme ne može se zaključiti za period duži od tri godine. Ukoliko poslodavac sa radnikom obnovi ugovor o radu na određeno vrijeme za period duži od tri godine bez prekida, smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno radno vrijeme.

Zakonom o radu (član 20.a), između ostalih, u javnim ustanovama propisano je da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja.

Zakon o radu ŽZH nije usaglašen sa federalnim Zakonom o radu u dijelu prijema u radni odnos uz obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja. Naime, Zakonom o radu ŽZH kod zapošljavanja na određeno ili neodređeno radno vrijeme nije regulisan način prijema.

Tokom 2022. godine Dom zdravlja je na određeno radno vrijeme zaposlio sedam radnika. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su ugovori o radu zaključeni na period od tri mjeseca, a istekom roka utvrđenog za prestanak ovog ugovora prestaje radni odnos radniku (u određenim ugovorima o radu uzetim u uzorak navedeno je da je prvi ugovor o radu zaključen u ranijem periodu, a nakon isteka ugovorenog roka od tri mjeseca, ponovo se zaključuje ugovor o radu na tri mjeseca sa istom osobom ali ne u periodu dužem od tri godine).

Tokom 2022. godine Dom zdravlja nije imao usvojen interni akt kojim je uređen prijem zaposlenika na određeno ili neodređeno radno vrijeme, niti je prezentovano na koji način je izvršen odabir kandidata s kojima su zaključeni ugovori o radu na određeno vrijeme, kao ni kriteriji za odabir kandidata, zbog čega nije osigurana transparentnost pri zapošljavanju novih radnika. Upravni odbor je nakon donošenja Pravilnika o upošljavanju u javno zdravstvenim ustanovama u Županiji Zapadnohercegovačkoj kojeg je donio nadležni ministar 17. 4. 2023. godine, usvojio Pravilnik o dopunama Pravilnika o radu na koji je 2. 6. 2023. godine Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite ŽZH dalo saglasnost (propisano je da se postupak prijema u radni odnos na određeno i neodređeno radno vrijeme vrši na osnovu obaveznog javnog oglašavanja), zbog čega nije data preporuka u vezi sa odabirom i postupkom zaključivanja ugovora o radu s novim radnicima, čiji prijem je vršen bez javnog oglašavanja.

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sačinjen je i 28. 2. 2023. godine dostavljen Ministarstvu finansija Županije Zapadnohercegovačke. U Godišnjem izvještaju planirane su mjere koje je potrebno poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Shodno navedenom, utvrdili smo da sistem internih kontrola nije uspostavljen prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH u dijelu upravljanja rizicima, kao i njihovog praćenja i procjena na nivou Doma zdravlja.

Preporuka:

- **sačiniti mapu poslovnih procesa, utvrditi rizike i donijeti registar rizika, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.**

Organi Doma zdravlja

Organ upravljanja poslovanjem Doma zdravlja je Upravni odbor, a organ rukovođenja direktor.

Članom 59. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Županije Zapadnohercegovačke⁵ i članom 21. Statuta utvrđeno je da Domom zdravlja upravlja Upravni odbor koji u svom sastavu ima pet članova, a imenuje ga Vlada Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Vlada ŽZH) na prijedlog Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo). Rješenjem od 18. 9. 2019. godine Vlada ŽZH imenovala je Upravni odbor na mandatni period od četiri godine, koji čine: Slaven Tomić, predsjednik, članice Ana Bubalo, Franka Bajto i Slavenka Granić i član Jure Lauc. Tokom 2022. godine Upravni odbor je održao ukupno šest sjednica.

Direktor je organ rukovođenja koji predstavlja, zastupa i rukovodi Domom zdravlja. Upravni odbor je Odlukom od 11. 9. 2019. godine na mjesto direktora imenovao Ivana Landeku na mandatni period od četiri godine, što mu je ujedno prvi mandat na mjestu direktora. Rješenjem od 13. 9. 2022. godine nadležno ministarstvo dalo je saglasnost na imenovanje direktora, u skladu s članom 61. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH.

⁵„Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br 3/13, 21/17, 23/20, 19/22

Unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika

Dom zdravlja je, u skladu s članovima 162. i 163. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i članom 44. Statuta, obavezan provoditi unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika. Upravni odbor je 28. 2. 2013. godine usvojio Pravilnik o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom službi i radnika Doma zdravlja. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i ovim Pravilnikom definisano je da se nadzor provodi prema programu za provođenja unutrašnjeg nadzora, koji je zdravstvena ustanova obavezna dostaviti nadležnom kantonalnom ministarstvu najkasnije do 31. 12. tekuće za narednu godinu.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da nije donesen Plan i program obavljanja unutrašnjeg nadzora za 2022. godinu, niti je prezentovano da je vršen unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i Pravilnikom o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom službi i radnika Doma zdravlja. Navedeno je konstatovano u Pismu menadžmentu i data preporuka. Postupajući po pismu menadžmentu direktor je usvojio Plan i program provedbe unutrašnjeg stručnog nadzora za 2023. godinu, te Odlukom od 7. 4. 2023. godine imenovao Komisiju za provođenje unutrašnjeg nadzora Doma zdravlja, a do okončanja revizije izvršena je jedna unutrašnja kontrola u skladu s donesenim Planom.

Nije donesen plan i program obavljanja unutrašnjeg nadzora za 2022. godinu, niti je vršen unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i Pravilnikom o unutrašnjem stručnom nadzoru nad radom službi i radnika Doma zdravlja (preporuka nije data jer su poduzete aktivnosti na realizaciji preporuke iz Pisma menadžmentu, odnosno donesen je Plan i program provedbe unutrašnjeg stručnog nadzora za 2023. godinu, te su poduzete aktivnosti na provođenju unutrašnjeg nadzora).

Bezbjednosni standardi

U skladu s članom 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti⁶ Dom zdravlja je dužan uspostaviti sistem bezbjednosnih standarda. Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u daljnjem tekstu: AKAZ) je jedini nadležni organ u oblasti poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga i akreditacije zdravstvenih ustanova u FBiH. Akreditacija podrazumijeva postupak kojim se ocjenjuje i potvrđuje da zdravstvena ustanova zadovoljava unaprijed definisane i objavljene standarde bezbjednosti i kvaliteta u procesu pružanja zdravstvene zaštite, kao i sticanje akreditacijskog statusa kod AKAZ-a. Akreditacija obuhvaća i certifikaciju i vrši se svake tri godine u skladu sa Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu FBiH.⁷ Članom 6. ovog Zakona definisano je da je učešće u programu akreditacije dobrovoljan proces koji se vrši na zahtjev zdravstvenih ustanova primarne i bolničke zdravstvene zaštite, a dodjeljuje se onim zdravstvenim ustanovama za koje se dokaže da su ispunile postavljene standarde i kriterije AKAZ-a.

Prema prezentovanim podacima, Dom zdravlja je u prethodnom periodu poduzimao određene aktivnosti, međutim do okončanja revizije nije otpočeo proces certifikacije i akreditacije kod AKAZ-a.

Interna revizija

Funkcija interne revizije nije uspostavljena, jer Dom zdravlja ne ispunjava obaveze i kriterije za uspostavljanje interne revizije u javnom sektoru u FBiH propisane Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁸ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.⁹

⁶„Sl. novine FBiH“, br. 46/10, 75/13

⁷„Sl. novine FBiH“, br. 59/05, 52/11, 6/17

⁸„Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁹„Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH (član 15. stav 4.) propisano je da pravna lica u kojima većinski udjel imaju kantoni, a koja ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, internu reviziju će obavljati zajednička jedinica za internu reviziju iz kantonalnog ministarstva finansija. Prema prezentovanim informacijama, do kraja 2022. godine Jedinica za internu reviziju nije uspostavljena na nivou Županije Zapadnohercegovačke.

Prevenција korupcije

Odlukom od 21. 9. 2022. godine Vlada ŽZH usvojila je Strategiju za borbu protiv korupcije za period 2022–2024. godine i Akcijski plan za provedbu Strategije Županije Zapadnohercegovačke za borbu protiv korupcije za period 2022–2024. godine. Ovim aktima, između ostalog, utvrđena je obaveza svim tijelima Županije Zapadnohercegovačke da imenuju koordinatore koji će biti zadužen za provođenje antikorupcijskih aktivnosti, usvajanje ili revidiranje vlastitog plana djelovanja protiv korupcije.

Direktor je 15. 5. 2023. godine Odlukom imenovao Radnu grupu i koordinatore za izradu i provođenje plana integriteta, koja je imala obavezu u roku od 30 dana sačiniti Plan integriteta i dostaviti ga direktoru. Imenovana Radna grupa sačinila je Plan integriteta koji je direktor usvojio Odlukom od 7. 6. 2023. godine.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Zdravstvene usluge palijativne njege – Hospicij

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH (član 86.) propisano je da zdravstvene usluge palijativne njege – Hospicij mogu biti organizovane kao samostalne ustanove, a mogu se obavljati i u zdravstvenim ustanovama primarnog nivoa zdravstvene zaštite, kao i posebnim odjelima zdravstvenih ustanova bolničkog nivoa zdravstvene zaštite.

Također, članom 54. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH propisano je da promjena ili proširenje djelatnosti čiji je osnivač ili suosnivač županija ili općina ne može se obaviti bez prethodne saglasnosti ministra, a izdaje se u obliku rješenja. Osim toga, članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH propisana je nadležnost utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti, odnosno da zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost ako ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uslovi propisani zakonom.

Upravni odbor Doma zdravlja 3. 6. 2013. godine donio je Odluku o proširenju i obavljanju djelatnosti za zdravstveno područje palijativne njege Hospicij. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite ŽZH je 5. 6. 2013. godine donijelo Rješenje o proširenju i obavljanju zdravstvene djelatnosti i dalo saglasnost na Odluku o proširenju i obavljanju djelatnosti. U Rješenju je navedeno da je ministar utvrdio ispunjenost propisanih uslova predviđenih Pravilnikom o bližim uslovima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, odnosno njime je odobreno proširenje djelatnosti Domu zdravlja.

Odlukom od 16. 4. 2020. godine Direktor je imenovao Komisiju za prijem bolesnika u Hospicij, koju čine tri ljekara zaposlena u Domu zdravlja, a mjesečna naknada za obavljanje poslova liječnika u Hospiciju i za članstvo u navedenoj komisiji utvrđena je u iznosu od 600 KM. Osim toga, direktor je 2019. godine donio Poslovnik o radu komisije za prijem bolesnika u Hospicij. Poslovnikom je utvrđen sastav i zadaće komisije, te kriteriji i prioriteti prijema bolesnika, kao i način rada Komisije.

Smještaj pacijenata u Hospicij sa područja Županije Zapadnohercegovačke je besplatan (odnosno zdravstvene usluge osiguranicima iz ŽZH uključuju i smještaj u Hospicij), dok osiguranici iz drugih kantona plaćaju smještaj u Hospiciju. Odlukom o cijeni usluga palijativne zaštite u Hospiciju koju je 30. 12. 2018. godine donio direktor utvrđena je cijena troškova smještaja za palijativnu njegu od 1.200 KM mjesečno za smještaj pacijenata u Hospicij koji nisu osiguranici ZZO ŽZH. Prava i obaveze korisnika smještaja i Doma zdravlja uređuju se ugovorima zaključenim sa članom porodice ili skrbnikom korisnika palijativnih zdravstvenih usluga.

Prema prezentovanim podacima tokom 2022. godine zaprimljeno je ukupno 59 zahtjeva za smještaj pacijenata u Hospicij od kojih je devet odbijeno jer nisu ispunjavali utvrđene kriterije, za 50 je odobren smještaj (od kojih jedan pacijent nije smješten u Hospicij, jer je preminuo prije samog prijema).

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje finansijskog plana

Finansijski plan za 2022. godinu i Program rada Doma zdravlja za 2022. godinu usvojio je Upravni odbor na sjednici održanoj 19. 5. 2022. godine u skladu s članom 60. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i članom 22. Statuta. Finansijskim planom za 2022. godinu planirani su prihodi u iznosu od 6.332.937 KM, rashodi u iznosu od 6.287.957 KM i višak prihoda nad rashodima u iznosu od 44.980 KM. Finansijski plan sačinjen na osnovu posljednjeg zaključenog Ugovora sa Zavodom za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke, direktnih plaćanja od fizičkih i pravnih lica, donacija, prihoda od zakupa za izdate poslovne prostore, prihode od INTERREG-IPA CBC (IMPHACT projekat prekogranične saradnje), dok se rashodi planiraju na bazi ostvarenih rashoda iz 2021. godine.

Izmjene i dopune Finansijskog plana Upravni odbor usvojio je 28. 12. 2022. godine, a izvršene su na bazi ostvarenih prihoda i rashoda za period 1. 1. 2022. do 30. 11. 2022. godine, te na procjeni očekivanih prihoda i rashoda za decembar 2022. godine. Izmjenama i dopunama Finansijskog plana povećani su ukupni prihodi i ukupni rashodi u odnosu na planirane. Najznačajnije povećanje prihoda odnosi se na Izmjene i dopune Budžeta Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu kojim su osigurana sredstva za pružanje palijativne zaštite Centru za palijativnu zaštitu-Hospicij u iznosu od 100.000 KM, sredstva osigurana u Budžetu Grada Ljubuškog za 2022. godinu (za poboljšanje i unapređenje primarne zdravstvene zaštite, kao i pružanje usluga palijativne zaštite) od 20.000 KM, uplata sredstava od Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH od 170.000 KM (povećanje troškova za obavljanje primarne i specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite), dok su ostali poslovni prihodi smanjeni za 212.628 KM, a najznačajnije smanjenje prihoda odnosi se na prihode od antigenskog testiranja odnosu na prethodnu godinu, što u konačnici predstavlja ukupno povećanje prihoda od 193.449 KM.

Također, ukupni rashodi su povećani za 195.660 KM, a najznačajnije povećanje rashoda odnosi se na troškove plaća i ostalih ličnih primanja (77.880 KM), povećanje tekućeg održavanja građevinskih objekata (90.286 KM) i povećanje troškova amortizacije (18.323 KM).

Najveći udio u prihodima Doma zdravlja (5.058.400 KM) planiran je od Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH. Ugovor o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa Zavodom za zdravstveno osiguranje ŽZH zaključen je 10. 2. 2022. godine na iznos od 5.178.000 KM, iako je njime definisano da se primjenjuje od 1. 1. 2022. godine, što je detaljnije obrazloženo u tački 7.1.1.1 Izvještaja.

Dom zdravlja nije donio unutrašnju proceduru o načinu i metodologiji planiranja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti. Obavljenom revizijom konstatovano je da je Finansijski plan usvojen tek 19. 5. 2022.godine. Prema informacijama, sačinjavanju Finansijskog plana pristupilo se nakon zaključivanja Ugovora sa ZZO ŽZH za 2022. godinu. Međutim, Pravilnikom o finansijskom poslovanju koji je u primjeni od 2023. godine propisan je rok za sačinjavanje finansijskog plana, a prema prezentovanim podacima Finansijski plan za 2023. godinu usvojen je u utvrđenom roku (21. 3. 2023. godine), zbog čega nije data preporuka.

Finansijskim planom predviđeni prihodi i rashodi, te njihovo izvršenje, iskazani su u tabeli u sljedećim iznosima:

u KM

R. br.	Pozicija	Izmjene i dopune Finansijskog plana za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Indeks (4/3)*100
1	2	3	4	5	6
I	Prihodi	6.526.386	6.277.817	5.999.383	96,2%
II	Rashodi	6.483.317	6.224.763	5.974.390	96%
III (I-II)	Višak prihoda nad rashodima	42.769	53.054	24.993	124%

Preporuka:

- **donijeti unutrašnje procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja, te osigurati praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti.**

6.2 Izvještavanje

Upravni odbor je Odlukom od 21. 3. 2023. godine usvojio Izvještaj o radu Doma zdravlja za 2022. godinu, u skladu sa članom 60. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i članovima 12. i 22. Statuta.

Upravni odbor je 26. 4. 2023. godine sačinio Izvještaj o radu Upravnog odbora za 2022. godinu, koji je skupa sa Izvještajem o radu Doma zdravlja za 2022. godinu, kao i Izvještajem o finansijskom rezultatu, dostavio nadležnom ministarstvu na daljnje postupanje. Do okončanja revizije nije prezentovano da je da je Vlada ŽZH razmatrala Izvještaj o radu Doma zdravlja za 2022. godinu, niti je prezentovano da su izvještaji o radu prethodnih godina razmatrani i usvajani na sjednicama Vlade ŽZH.

Prema prezentovanoj dokumentaciji direktor je mjesečno izvještavao o poslovanju Doma zdravlja, što je navedeno u zapisnicima sa održanih sjednica Upravnog odbora. **Međutim, tokom 2022. godine, iako je imao obavezu, direktor nije podnosio Upravnom odboru pisane tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju Doma zdravlja u skladu s članom 63. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i članom 29. Statuta Doma zdravlja.**

Preporuka:

- **potrebno je da direktor sačinjava i podnosi tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju Upravnom odboru u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i Statutom.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Dom zdravlja je sačinio Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavio ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Upravni odbor je, u skladu s članom 60. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i članovima 12. i 22. Statuta, usvojio godišnji obračun 21. 3. 2023. godine.

Dom zdravlja je subjekt od javnog interesa kako je utvrđeno članom 2. stav (1) tačka d) Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objavljivanje pozicija u finansijskim izvještajima subjekti od javnog interesa, u skladu s članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, nezavisno o veličini, primjenjuju Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja. Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja definisana je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Godišnje finansijske izvještaje, koji su dostavljena FIA-i, čine: Bilans stanja, Bilans uspjeha i Bilješke uz finansijske izvještaje. Dom zdravlja je prilikom sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja postupio u skladu s članom 37. stav (2) Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Uvidom u Obavijest o razvrstavanju konstatovano je da je Dom zdravlja razvrstan u grupu malih pravnih lica. Uz Godišnje finansijske izvještaje predata je Izjava o primijenjenom standardu finansijskog izvještavanja, u kojoj je navedeno da je Dom zdravlja pri sačinjavanju finansijskih izvještaja koristio standard MSFI za MSP. Obavljenom revizijom konstatovano je da Dom zdravlja primjenjuje Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja, a da je prilikom sačinjavanja Izjave o primijenjenom standardu finansijskog izvještavanja došlo do greške.

7.1 BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

7.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima iskazani su prihodi u iznosu od 6.277.817 KM. Struktura ostvarenih prihoda iskazana je u tabeli:

	u KM	
	1. 1.-31. 12. 2022.	1. 1.-31. 12. 2021.
PRIHODI	6.277.817	5.999.383
Prohodi iz ugovora s kupcima	5.886.045	5.659.722
Prihodi od pruženih usluga	5.886.045	5.659.722
Ostali prihodi i dobici	391.772	339.661

7.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi iz ugovora sa kupcima iskazani su u iznosu od 5.886.045 KM i čine 93,76% ukupnih prihoda. Najznačajniji prihodi od pruženih usluga ostvareni su po osnovu Ugovora o pružanju zdravstvene zaštite i aneksa na osnovni Ugovor zaključenih sa Zavodom za zdravstveno osiguranje ŽZH (5.443.844 KM), prihoda iz Budžeta Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu za potporu rada Hospicija (100.000 KM), prihoda iz Budžeta Grada Ljubuškog za 2022. godinu (20.000 KM), prihodi od participacija za pružene zdravstvene usluge (111.236 KM), prihodi od izdavanja liječničkih uvjerenja (62.197 KM), prihodi od sanitarnih pregleda (70.765 KM), prihodi od sistematskih liječničkih pregleda (22.409 KM).

Prihodi od Zavoda za zdravstveno osiguranje ŽZH iskazani su u iznosu od 5.443.844 KM. Sa ZZO ŽZH zaključen je Ugovor o pružanju zdravstvene zaštite i njenom finansiranju 10. 2. 2022. godine za period 1. 1. do 31. 12. 2022. godine. Ugovorom je utvrđena ukupna godišnja naknada u iznosu od 5.178.000 KM, koju kupac davaocu usluga plaća kao mjesečnu tranšu u iznosu od 431.500 KM na ime obavljanja zdravstvenih usluga iz primarne zdravstvene zaštite, dijela specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite, te za obavljanje zdravstvenih usluga palijativne njege za osiguranike sa područja ŽZH i materijalne troškove Doma zdravlja. Na osnovni Ugovor zaključen je Aneks ugovora od 15. 7. 2022. godine kojim je odobren iznos od 96.000 KM za period 1. 6. do 31. 8. 2022. godine, kao i Aneks ugovora od 20. 12. 2022. godine kojim je odobren iznos od 170.000 KM za period od 1. 10. do 31. 12. 2022. godine na ime povećanja troškova za obavljanje zdravstvenih usluga primarne zdravstvene zaštite i dijela specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite.

Ugovorom sa Zavodom za zdravstveno osiguranje ŽZH članom 6. utvrđena je obaveza Doma zdravlja da dostavi finansijski izvještaj za 2022. godinu, kao i na traženje Zavoda, izvještaj o utrošenim sredstvima i Izvještaj o izvršenim uslugama. Obavljenom revizijom konstatovano je da su predmetni izvještaji sačinjeni i dostavljeni Zavodu.

Prihodi iz budžeta Županije Zapadnohercegovačke iskazani su u iznosu od 100.000 KM, a odobreni su na osnovu Odluke o odobravanju isplate sredstava utvrđenih Budžetom ŽZH za poboljšanje pružanja primarne zdravstvene zaštite, odnosno za palijativnu zdravstvenu zaštitu u Hospiciju.

Po ovom osnovu Domu zdravlja su uplaćena sredstva u iznosu od 75.000 KM za period januar-septembar 2022. godine, dok su preostala sredstva za period oktobar-decembar 2022. godine isplaćivan na mjesečnom nivou od 8.333 KM. Odlukom je utvrđeno da je Dom zdravlja obavezan nadležnom ministarstvu dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. Prema prezentovanoj dokumentaciji konstatovano je da je predmetni izvještaj sačinjen i 6. 4. 2023. godine dostavljen nadležnom ministarstvu. Uvidom u predmetni Izvještaj konstatovano je da su sredstva namjenski utrošena (izmirenje plaća i naknada zaposlenicima u Hospiciju).

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 391.772 KM. Najvećim dijelom odnose se na: prihode od donacija (310.245 KM), prihode od izdavanja poslovnih prostora u zakup (61.364 KM) i ostale prihode (12.253 KM).

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 310.245 KM, a najznačajniji se odnose na: prihode po osnovu obračunate amortizacije na donirana sredstva (176.727 KM), prihoda od IMPHACT projekta (83.139 KM), prihoda od odobrenih sredstava od ZZO ŽZH po osnovu odluka Upravnog odbora (38.774 KM) i prihodi od kratkoročnih donacija u novcu (11.600 KM).

Prihodi od doniranih sredstava (176.727 KM) vezani su za prenos s odgođenih prihoda u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Navedeni prihodi odnose se na obračunatu amortizaciju na donirana sredstva.

Prihodi od IMPHACT projekta (83.139 KM) u cijelosti se odnose na utrošena sredstva tokom 2022. godine za III, IV i V izvještajni period.

IMPHACT je projekat prekogranične saradnje iz Programa Interreg IPA Hrvatska- BiH-Crna Gora, čiji je cilj poboljšati uslugu palijativne zdravstvene zaštite u regiji uvođenjem novih usluga palijativne njege (u daljnjem tekstu: Projekat). Projekat je regulisan na osnovu zaključenog Ugovora o sufinansiranju (Subsidy contract) od 3. 7. 2020. godine i Partnerskog sporazuma o prekograničnoj saradnji između Hrvatske – BiH – Crne Gore od 14. 7. 2020. godine, s ciljem uspješne realizacije Projektnih aktivnosti u Interreg IPA Programu prekogranične saradnje Hrvatska – BiH – Crna Gora 2014–2020. godine. Korisnici Programa su: Dom zdravlja Metković kao nosilac projekta, Dom zdravlja Zenica, Dom zdravlja Podgorica i Dom zdravlja Ljubuški. Projekat je počeo 1. 7. 2020. godine, a završen je 30. 6. 2022. godine.

Sporazumom je regulisano finansiranje na način da korisnici obezbijede dio sredstava po osnovu učešća (minimum 15%) od ukupnog budžeta Projektne aktivnosti. Ukupan budžet Projekta iznosi 890.347 EUR (1.741.367 KM) od toga na sufinansiranje Projekta se odnosi 756.795 EUR (1.480.162 KM) i učešće u finansiranju 133.552 EUR (261.205 KM). Za Dom zdravlja je planiran ukupan budžet u iznosu 179.412 EUR (350.900 KM), sufinansiranje programa u iznosu 152.501 EUR (298.266 KM), a učešće Doma zdravlja u Projektu je 26.911 EUR (52.634 KM).

Priznati prihod u 2022. godini odnosi se na pokriće: troškova angažovanja osoblja u iznosu od 62.247 KM (za III, IV i V izvještajni period), administrativni troškovi u iznosu od 10.048 KM, troškovi putovanja u iznosu od 4.229 KM i ostali troškovi Projekta za navedene izvještajne periode u iznosu od 6.615 KM.

Prihodi od ZZO ŽZH iskazani su u iznosu od 38.774 KM, a odnose se na sredstva su od ZZO ŽZH odobrena po osnovu pojedinačnih zahtjeva za finansiranje određenih izdataka upućenih od direktora Doma zdravlja.

U okviru prihoda od donacije evidentirani su i prihodi od primljenih kratkoročnih donacija u iznosu od 11.600 KM koje su utrošene tokom 2022. godine.

Prihodi od izdavanja poslovnih prostora iskazani su u iznosu od 61.364 KM. Najvećim dijelom, u iznosu od 58.800 KM, ostvareni su po osnovu Ugovora o najmu poslovnog prostora zaključenog sa Ljekarničkom zdravstvenom ustanovom „Cvit likarije“ (u daljnjem tekstu: apoteka Cvit likarije). Ugovor je zaključen na period od 3. 1. 2022. godine do 31. 12. 2026. godine i na iznos od 4.900 KM bez PDV-a mjesečno.

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 12.253 KM, a najveći dio u iznosu od 9.315 KM odnosi se na povrat akcize na lož ulje.

7.1.2 Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 6.224.763 KM, što je za 250.373 KM više u odnosu na rashode iz 2021. godine, a najveći dio povećanja rashoda odnosi se na povećanje troškova plaća i ostalih ličnih primanja (detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.1.3 Izvještaja).

Struktura rashoda iskazana je u tabeli:

	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
RASHODI	6.224.763	5.974.390
Poslovni rashodi	6.220.175	5.966.582
Troškovi sirovina i materijala	565.251	637.383
Troškovi energije i goriva	165.118	155.202
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	5.085.423	4.717.607
Amortizacija	219.516	203.385
Troškovi primljenih usluga	110.162	170.869
Ostali poslovni rashodi i troškovi	74.705	82.136
Ostali rashodi i gubici	4.588	7.808

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 6.220.175 KM. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 253.593 KM, a povećanje se najvećim dijelom odnosi na troškove plaća i ostalih ličnih primanja.

7.1.2.1.1 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 565.251 KM, a najznačajniji se odnose na: utrošeni laboratorijski materijal-reagensi (208.200 KM), utrošeni zavojni i ostali medicinski potrošni materijal (82.457 KM), ampulirane lijekove (56.945 KM), materijal za čišćenje (26.614KM), utrošeni kancelarijski materijal (23.422 KM) i utrošeni stomatološki materijal (17.606 KM).

Na osnovu uvida u prezentovanu dokumentaciju utvrđeno je da tokom 2022. godine nabavke sirovina i materijala (lijekovi, medicinski, zubni i sanitetski potrošni materijal, laboratorijski materijal, materijal za čišćenje, kancelarijski i ostali potrošni materijal) u glavnoj knjizi Doma zdravlja nisu knjigovodstveno evidentirane u okviru zaliha sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. Prilikom nabavke navedenih materijala za cjelokupne nabavljene količine teretili su se rashodi perioda, bez zaduživanja zaliha, iako one stvarno nisu utrošene u momentu nabavke, već se određeno vrijeme nalaze na zalihi, što je konstatovano i data preporuka u pismu menadžmentu. Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu proveden je popis neutrošenih zaliha na 31. 12. 2022. godine, što je detaljnije obrazloženo u tačkama 7.2.2.1 i 7.2.5 Izvještaja.

7.1.2.1.2 Troškovi energije i goriva

Troškovi energije i goriva iskazani su u iznosu 165.118 KM a odnose se najvećim dijelom na: električnu energiju (64.416 KM), gorivo (55.651 KM) i lož ulje (35.834 KM). Obavljenom revizijom nisu konstatovane nepravilnosti.

7.1.2.1.3 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 5.085.423 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 367.816 KM, što je u najvećoj mjeri posljedica stupanja na snagu kolektivnih ugovora iz 2021. godine i povećanja ostalih naknada zaposlenih.

Struktura ovih troškova prikazana je u tabeli:

	u KM	
	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	5.085.423	4.717.607
Bruto plaće zaposlenih	4.281.188	4.102.115
Ostale naknade zaposlenih	713.490	519.505
Troškovi naknada ost. fizičkim licima, uključujući članove komisija	90.745	95.987

Obračun i isplata plaća i naknada zaposlenima u Domu zdravlja regulisane su Zakonom o radu,¹⁰ Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva u Županiji Zapadnohercegovačkoj,¹¹ Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika iz djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Županije Zapadnohercegovačke¹² (u daljnjem tekstu: kolektivni ugovori), te Pravilnikom o radu.

Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu utvrđena je plaća radnika za obavljani rad. Osnovna plaća predstavlja umnožak najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti. Najniža neto plaća predstavlja umnožak neto satnice (koja je Kolektivnim ugovorima utvrđena u visini od 2,31 KM) i broja radnih sati tokom mjeseca. Zaposlenici imaju pravo na povećanu plaću na ime otežanih uslova rada, prekovremenog rada, noćnog rada, rada u dane sedmičnog odmora, kao i rada za vrijeme praznika u skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu. Najviša isplaćena neto plaća iznosila je 3.549 KM, najniža 603 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila 1.378 KM.

Plaća direktora utvrđena je kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu kojima je propisno da plaću direktoru utvrđuje Upravni odbor na način da se pripadajuća plaća doktora medicine utvrđuje u skladu sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obvezama poslodavaca i radnika iz djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Županije Zapadnohercegovačke, a menadžerski dodatak utvrđuje se u skladu sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Menadžerski dodatak utvrđen je u visini 50% pripadajuće osnovne plaće.

Pravilnikom o radu (član 33.) utvrđeno je da puno radno vrijeme u Domu zdravlja traje 37,5 sati sedmično, a direktor posebnom odlukom utvrđuje raspored, početak i završetak radnog vremena. Odlukom o radnom vremenu utvrđeno je radno vrijeme: prve smjene (početak od 7:00 sati do 15:00 sati, a dnevni odmor – pauza 30 minuta od 10:00 do 10:30 sati), druge smjene (od 14:00 do 21:00 sati, a pauza od 17:00 do 17:30 sati) i hitne medicinske pomoći (radno vrijeme 24 sata, a pauza se utvrđuje u zavisnosti od organizacije rada).

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu¹³ propisana je obaveza vođenja evidencija o radnom vremenu. Uvidom u evidencije o radnom vremenu, konstatovali smo da se nisu vodile u skladu s ovim Pravilnikom na način da su sadržavale sve potrebne podatke (evidenciju nisu sadržavale podatke o početku rada, završetku rada, vremenu zastoja rada, niti o vremenu pripravnosti). Samo su sadržavale podatke o prisutnosti na radu, korištenju godišnjeg odmora ili praznika. Navedene nepravilnosti konstatovane su u Pismu menadžmentu i data je preporuka. Postupajući po pismu menadžmentu Dom zdravlja je od februara 2023. godine uspostavio evidencije koje sadrže sve potrebne podatke u skladu sa Pravilnikom (obrazac za vođenje evidencija sadrži sve predviđene kolone). Međutim, uvidom u evidencije iz 2023. godine koje vode administrativne službe (Služba zajedničkih poslova i Ured direktora), utvrđeno je da se kod svih radnika evidencija radnog vremena vrši na identičan način (početak rada u 7:00h i završetak rada 15:00h sa pauzom od 30 minuta). Shodno tome, postupajući po Pismu menadžmentu konstatovano je da je data preporuka djelimično realizovana, zbog čega je ponovljena u Izvještaju.

¹⁰ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 11/17

¹¹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 22/21

¹² „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 24/21

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

S obzirom na to da je kod svih zaposlenika uzorkovanih administrativnih službi iskazano identično vrijeme početka i završetka radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze, ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, odnosno da je uspostavljena evidencija o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Preporuka:

- **evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Ostale naknade zaposlenih iskazane su u iznosu od 713.490 KM i njihovu strukturu najvećim djelom čine: naknade za topli obrok (308.870 KM), egzistencijalna naknada odnosno jednokratna novčana pomoć isplaćena po Uredbi o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena¹⁴ (150.000 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla (91.924 KM), regres za godišnji odmor (81.000 KM), otpremnine (53.432 KM) i jednokratne pomoći u slučaju smrti i bolesti (7.885 KM).

Naknada za topli obrok obračunava se i isplaćuje na osnovu odluke direktora o isplati naknade za topli obrok koja je za 2022. godinu iznosila 10 KM.

Naknada za prevoz na posao i sa posla regulisana je Odlukom direktora o iznosu naknade za troškove prevoza u 2022. godini u iznosu od 0,30 KM po pređenom kilometru od mjesta prebivališta do mjesta rada, a određuje se prema cijeni 15% litre benzina na dan 1. 1. 2022. godine s tim da maksimalni iznos naknade za troškove prevoza ne može biti veći od 250 KM mjesečno.

Regres za godišnji odmor obračunat je i isplaćen u visinu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u iznosu od 540 KM za sve zaposlenike, u skladu sa Odlukom koju je Upravni odbor donio 18. 7. 2022. godine.

Egzistencijalna naknada, odnosno jednokratna novčana pomoć u iznosu od 150.000 KM isplaćena je na osnovu Uredbe o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena i Odluke Upravnog odbora od 21. 12. 2022. godine. Prethodno su sredstva za isplatu ove naknade obezbijedena Aneksom ugovora između kantonalnog Zavoda za zdravstveno osiguranje od 20. 12. 2022. godine.

Uvidom u obračune plaća koje smo uzeli u uzorak (maj, oktobar i decembar) kao i ostale naknade zaposlenih utvrđeno je da se obračunavaju i isplaćuju u skladu sa Kolektivnim ugovorima i internim aktima Doma zdravlja.

Troškovi ostalih angažovanih lica, uključujući članove odbora iskazani su u bruto iznosu od 90.745 KM, a najvećim djelom se odnose na: naknade za rad Upravnog odbora (11.778 KM), ugovore o privremenim i povremenim poslovima (8.079 KM) i troškove naknada po osnovu ugovora o djelu (69.638 KM).

Naknade članovima Upravnog odbora se obračunavaju i isplaćuju u skladu sa Odlukom o naknadama za rad članova upravnih odbora u domovima zdravlja u Županiji Zapadnohercegovačkoj,¹⁵ kojom je mjesečna naknada za rad predsjednika utvrđena u visini od 200 KM, a za članove Upravnog odbora u visini od 150 KM. Naknade za rad predsjedniku i članovima upravnog odbora isplaćivane su svakog mjeseca tokom 2022. godine budući da naknada za rad na mjesečnom nivou nije uslovljena održavanjem sjednice. Tokom 2022. godine Upravni odbor je održao ukupno šest sjednica, od čega su tri redovne i tri telefonske sjednice.

Troškovi naknada po osnovi privremenih i povremenih poslova iskazani su u neto iznosu od 7.200 KM. Navedeni troškovi se odnose na zaključeni ugovor sa jednim izvršiocom na period od godinu dana za obavljanje poslova pružanja pomoći i skrbi pacijenata oboljelih od PTSP-a.

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22, 86/22

¹⁵ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 17/08

Troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu iskazani su u neto iznosu od 58.889 KM. Prema prezentovanoj dokumentaciji, tokom 2022. godine za sistematizovana radna mjesta zaključeni su ugovori o djelu sa 10 vanjskih saradnika za pružanje medicinskih zdravstvenih usluga, što predstavlja redovne poslove Doma zdravlja poput rada u dežurstvima i poslovi doktora medicine i specijaliste (medicina rada, pulmolog, epidemiolog, ortodontija i sl.). Trošak neto naknada po predmetnim ugovorima iskazan je u iznosu od 28.715 KM. Ugovori se zaključuju na period od mjesec dana do 12 mjeseci, a vrijednosti naknada definisane su u iznosima od 100 KM po dežurstvu do 600 KM mjesečno za obavljanje poslova fizikalne terapije. Obračun naknada vrši se na osnovu Izvještaja osobe angažovane za obavljanje ugovorenih poslova.

Na osnovu prezentovane dokumentacije nije utvrđeno kako se vrši izbor angažovanih lica po osnovu ugovora o djelu. Predmeti ugovora o djelu uređeni su Zakonom o obligacionim odnosima kojim je definisano da se ugovori o djelu zaključuju za jasno definisane, konkretne poslove jednokratnog karaktera, dok se za obavljanje poslova koji su sistematizovani i spadaju u redovnu djelatnost izvršio angažuju u skladu sa Zakonom o radu. **Shodno tome, nije osigurana transparentnost zaključivanja ugovora o djelu sa vanjskim saradnicima za obavljanje poslova vezanih za pružanje zdravstvenih usluga, koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine (sistematizovana radna mjesta) u iznosu od 28.715 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o radu.**

Preporuka:

- **za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažovanje izvršiti u skladu s odredbama Zakona o radu.**

7.1.2.1.4 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 219.516 KM. Na troškove amortizacije, obračunate na donirana stalna sredstva, odnosi se iznos od 176.727 KM, a na amortizaciju stalnih sredstava kupljenih iz vlastitih izvora odnosi se iznos od 42.789 KM. Obračun amortizacije vrši se linearnom metodom otpisa, na osnovu korisnog vijeka trajanja sredstava.

7.1.2.1.5 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 110.162 KM a najznačajniji se odnose na: laboratorijske usluge (27.959 KM), usluge održavanja opreme (18.473 KM), komunalne usluge i odvoz infektivnog otpada (14.969 KM), usluge održavanja vozila (11.835 KM), usluge održavanja građevinskih objekata (7.273 KM), računovodstvene, revizorske usluge i notarske usluge (7.231 KM) i usluge verifikacije medicinske opreme (5.605 KM). Obavljenom revizijom nisu konstatovane nepravilnosti.

7.1.2.1.6 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani su u iznosu od 74.705 KM a najvećim djelom se odnose na: troškove poreza, naknada i dadžbina (32.225 KM), troškove platnog prometa i osiguranja (14.589 KM), poštanske i telefonske usluge (13.638 KM), troškovi reprezentacije (5.240 KM), usluge fizičke i tehničke zaštite (1.795 KM), usluge korištenja printera (1.685 KM), naknade za registraciju i tehnički pregled vozila (1.634 KM) i sl. Obavljenom revizijom nisu konstatovane nepravilnosti.

7.1.3 Finansijski rezultat

Dom zdravlja je za 2022. godinu iskazao pozitivan finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 53.054 KM.

Upravni odbor 22. 3. 2023. godine donio je Odluku o raspodjeli ostvarenog viška prihoda nad rashodima za 2022. godinu kojom je utvrđeno da će se ostvarena dobit u iznosu od 53.054 KM rasporediti za pokriće gubitaka iz prethodnih godina.

7.2 BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA

7.2.1 Dugoročna imovina

Struktura dugoročne imovine na datum bilansa je:

u KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
DUGOROČNA IMOVINA	2.534.069	2.353.430
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.497.197	2.272.049
Ulaganja u investicijske nekretnine	36.872	37.978

Pravilnikom o računovodstvu (član 75.) propisano je da su računovodstvene politike Doma zdravlja propisane i usvojene u pisanom obliku, kao poseban interni akt pod nazivom Pravilnik o računovodstvenim politikama, koji nije prezentovan. Postupajući po preporuci datoj u Pismu menadžmentu u februaru 2023. godine donesen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja. Njime je utvrđeno da se materijalna imovina (zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, alati, pogonski i kancelarijski namještaj, transportna sredstva i ostala materijalna imovina) početno vrednuje i iskazuje po trošku nabavke, odnosno po nabavnoj cijeni. Nakon početnog priznavanja, mjerenje dugoročne materijalne imovine vrši se metodom nabavne vrijednosti. Materijalna imovina otpisuje se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, a vijek upotrebe procjenjuje se prilikom svake nabavke.

7.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 2.497.197 KM (nabavne vrijednosti 6.394.002 KM, ispravke vrijednosti 3.896.805 KM) i predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava. Struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme prikazani su u tabeli:

u KM

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva	Sredstva u pripremi	Ukupno
1 Nabavna vrijednost						
na 1. 1. 2022.	986.503	1.889.866	2.511.479	696.226	0	6.084.074
- direktna povećanja u 2022.	0	0	0	0	447.639	447.639
- prenos sa pripreme	0	239.974	106.226	101.439	-447.639	0
- otuđenje i rashodovanje	0		-33.662	-104.049	0	-137.711
na 31. 12. 2022.	986.503	2.129.840	2.584.043	693.616	0	6.394.002
2 Akumulirana amortizacija						
na 1. 1. 2022.	0	1.017.778	2.142.741	651.505	0	3.812.024
- amortizacija za 2022.	0	36.925	133.239	48.246	0	218.410
- otuđenje i rashodovanje	0	0	-33.662	-104.049	0	-137.711
-ostalo	0	0	4.081	0	0	4.081
na 31. 12. 2022.	0	1.054.703	2.246.399	595.703	0	3.896.805
3 Neto knjigov. vrijednost						
na 1. 1. 2022.	986.503	872.088	368.738	44.720	0	2.272.049
na 31. 12. 2022.	986.503	1.075.137	337.644	97.913	0	2.497.197

Zemljište je iskazano u iznosu od 986.503 KM, a odnosi se na zemljište ispod i u krugu zgrade Doma zdravlja i zemljište ispod zgrade ambulante u Vitini.

U okviru iskazane vrijednosti zemljišta, iznos od 968.545 KM odnosi se na uvećanje vrijednosti zemljišta po osnovu izvršene procjene vrijednosti iz 2011. godine. Naime, eksterna revizija je u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja za 2009. godinu konstatovala da Dom zdravlja u glavnoj knjizi ima nerealno iskazanu vrijednost zemljišta u iznosu od 5.239 KM. Uvažavajući mišljenje i preporuku eksterne revizije Dom zdravlja je angažovao ovlaštenog procjenitelja, koji je izvršio procjenu vrijednosti zemljišta na dvije navedene lokacije u ukupnoj vrijednosti od 973.784 KM. Prema prezentovanoj dokumentaciji efekti revalorizacije (968.545 KM) knjigovodstveno su evidentirani u 2010. godini u korist zemljišta, a u korist revalorizacijskih rezervi za iznos 868.512 KM i u korist kapitala 100.033 KM (za ovaj iznos izvršen je upis kapitala u sudski registar). Osim toga, vrijednost zemljišta uvećana je za iznos od 12.179 KM, a odnosi se na kupovinu zemljišta u krugu zgrade ambulante u Vitini. Dom zdravlja je na osnovu kupoprodajnog Ugovora zaključenog sa Vodoprivrednim preduzećem Ljubuški iz 2008. godine knjigovodstveno evidentirao zemljište u vrijednosti od 10.000 KM, dok se vrijednost od 2.179 KM odnosi na porez na zemljište, troškove advokatskih usluga i ostale troškove koji su uključeni u nabavnu vrijednost ovog zemljišta.

MRS-om 16 - *Nekretnine, postrojenja i oprema* utvrđeno je da se pojedinačne stavke nekretnina, postrojenja i opreme koja ispunjava kriterije da se prizna kao imovina treba mjeriti po trošku nabavke, koji obuhvata kupovnu cijenu, sve troškove koji se direktno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u stanje neophodno za upotrebu na način koji je utvrdila uprava. Osim toga, definisano je da subjekt za mjerenje nakon početnog priznavanja treba odabrati računovodstvenu politiku ili model troška¹⁶ ili model revalorizacije¹⁷ i tu politiku primijeniti na cjelokupnu grupu nekretnina, postrojenja i opreme. Revalorizacija se treba provoditi dovoljno redovno zavisno od promjena fer vrijednosti stavki nekretnina, postrojenja i opreme koji se revalorizuju, i ukoliko su te promjene neznatne dovoljno je revalorizaciju provoditi svake treće ili pete godine. Ako se stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuje tada se treba revalorizovati cjelokupna grupa nekretnina, postrojenja i opreme kojoj ta imovina pripada.

Dom zdravlja zaključno sa 31. 12. 2022. godine svojim internim aktima nije utvrdio način mjerenja stalnih sredstava nakon početnog priznavanja, a Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja (u primjeni od februara 2023. godine) utvrđeno da se materijalna imovina početno vrednuje i iskazuje po trošku nabavke, odnosno po nabavnoj cijeni. Nakon početnog priznavanja, mjerenje dugoročne materijalne imovine vrši se metodom nabavne vrijednosti. U Bilješkama uz finansijske izvještaje navedeno je da je materijalna imovina iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Uvidom u Glavnu knjigu konstatovana je da je na poziciji zemljišta iskazano 968.545 KM po osnovu izvršene procjene vrijednosti zemljišta ispod i u krugu zgrade Doma zdravlja i ispod zgrade ambulante u Vitini iz 2011. godine. Navedena vrijednost odnosi se na razliku između vrijednosti zemljišta iskazanih u glavnoj knjizi (početno iskazana vrijednost zemljišta od 5.239 KM i vrijednost nabavke zemljišta u krugu ambulante u Vitini 12.179 KM) i procijenjene vrijednosti zemljišta.

Obavljenom revizijom konstatovano je da Dom zdravlja do kraja revidirane godine nije imao donesen interni akt kojim je definisan model mjerenja materijalne imovine nakon početnog priznavanja, što nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Shodno tome, ne možemo potvrditi vrijednost iskazanog zemljišta koje je na osnovu procjene knjigovodstveno evidentirano u korist revalorizacijskih rezervi i kapitala. S obzirom na to da je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama iz februara 2023. godine utvrđeno da se materijalna imovina nakon početnog priznavanja mjeri metodom nabavne vrijednosti, ukazujemo da to predstavlja promjenu računovodstvene politike u skladu s odredbama MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

¹⁶nakon početnog priznavanja imovina se iskazuje po trošku umanjenoj za svaku akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti

¹⁷nakon početnog priznavanja imovina se iskazuje po revalorizovanoj vrijednosti koja čini njenu fer vrijednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti

Preporuka:

- **mjerenje zemljišta nakon početnog priznavanja vršiti uz dosljednu primjenu odredbi utvrđenih MRS-om 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja.**

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 1.075.137 KM i odnose se na zgrade u kojima Dom zdravlja obavlja djelatnost (Glavni objekat Doma zdravlja i Upravna zgrada i zgrada Ambulante u Vitini).

Tokom 2022. godine povećanje vrijednosti građevinskih objekata izvršeno je za iznos od 239.974 KM, a najznačajnije se odnosi na ulaganja u glavnu i zgradu uprave Doma zdravlja: nabavka i ugradnja sistema za grijanje i hlađenje (93.319 KM), rekonstrukcije odjela laboratorije i pedijatrije u glavnoj zgradi Doma zdravlja (85.402 KM), izrada i ugradnja otvora (34.883 KM) i podopolagački radovi (6.810 KM). Smanjenje građevinskih objekata odnosi se na iznos obračunate amortizacije (36.925 KM).

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 337.644 KM, a najvećim dijelom se odnose na: medicinske aparate i uređaje, ostalu opremu, računarsku opremu, i uredski namještaju i telefonske centrale. Povećanje postrojenja i opreme u iznosu od 106.226 KM najvećim dijelom odnosi se na prenos sa pripreme u upotrebu, mašina i opreme, namještaja, medicinskih aparata i uređaja od kojih izdajamo: agregat s montažom (30.078 KM), mašina za vešeraj (18.168 KM), namještaj za pedijatriju (8.668 KM), sistem evidencije radnog vremena (8.409 KM), uređaj za elektrostimulaciju (6.897 KM), nosila za pacijente (6.669 KM), EKG aparat (6.786 KM), biohemijski analizator (6.611 KM). Smanjenje postrojenja i opreme odnosi na iznos obračunate amortizacije (133.239 KM) i rashodovanja opreme na prijedlog Komisije za popis (nabavne i otpisane vrijednosti od 33.662 KM).

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 97.913 KM. Povećanje vrijednosti u iznosu od 101.439 KM odnosi se na nabavku sanitetskog vozila, a smanjenje je izvršeno za iznos obračunate amortizacije od 48.246 KM i isknjižavanje vrijednosti zbog prodaje dva vozila (Fiat ducato i Seat cordoba) nabavne i otpisane vrijednosti od 104.049 KM.

Amortizacija

Amortizacija se vrši linearnom metodom otpisa tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja po stopama koje su u okviru najvećih porezno dopuštenih stopa amortizacije u porezne svrhe, a utvrđene su nomenklaturom sredstava koja se amortizuju.

Procjena vrijednosti umanjena sredstava

Zakonom o računovodstvu i reviziji (članovima 27. do 29.) utvrđena je obaveza procjenjivanja vrijednosti imovine, obaveza i kapitala u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, kao i da procjenu mogu vršiti ovlaštena lica - procjenitelji. Procjenjivanje vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu ili poslovnu vrijednost pravnih lica imovine, obaveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene budućih novčanih primitaka i izdataka u skladu s pravilima struke. Također, MRS-om 36-*Umanjenje vrijednosti imovine* definisano je da na kraju svakog izvještajnog perioda subjekt procjenjuje ima li indicija da je vrijednost neke imovine umanjena, a ako takve indicije postoje subjekt je dužan izvršiti formalnu procjenu nadoknadivog iznosa.

Vrijednost stalnih sredstava u poslovnim knjigama Doma zdravlja iskazana je u neto iznosu od 2.534.069 KM. **Dom zdravlja na datum bilansa nije vršio procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Shodno tome, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 2.534.069 KM realna, te se može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda.**

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama Doma zdravlja, u okviru građevinskih objekata, evidentirane su nekretnine/zgrade: Glavna zgrada Doma zdravlja, Upravna zgrada i zgrada ambulante u Vitini.

Prema prezentovanim izvodima iz zemljišnih knjiga Službe za prostorno uređenje Odsjek za imovinsko pravne i katastarske poslove Grada Ljubuškog (posjedovni list br. 308, 311 i 1095 od 22. 12. 2022. godine) u katastarskom operatu kao nosilac prava na posjed 1/1 na nekretnine, odnosno zemljište i Glavnu zgradu Doma zdravlja i Upravnu zgradu upisan je Dom zdravlja. Zgrada u kojoj je smještena ambulanta Vitina u katastru se vodi po ½ posjednik Dom zdravlja i Grad Ljubuški.

Osim navedenih, Dom zdravlja koristi i zgradu u kojoj je smješten Hospicij, koja je u vlasništvu Grada Ljubuškog, a koja je Domu zdravlja data u najam bez naknade u skladu sa zaključenim Ugovorom (Ugovor zaključen između Grada Ljubuškog i Doma zdravlja).

Hipoteke i založno pravo

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano je da nad nekretninama i pokretnim stvarima nisu upisane hipoteke i založna prava u korist trećih lica.

7.2.1.2 Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganje u investicijske nekretnine iskazano je u iznosu od 36.872 KM sadašnje vrijednosti (nabavna vrijednost 85.072 KM, otpisana vrijednost 48.200 KM), a odnosi se na dio Upravne zgrade Doma zdravlja koji je izdat u zakup (po osnovu dva ugovora o najmu apotekama). S obzirom da se navedeni dio zgrade već duže vremena ne koristi u poslovne svrhe Doma zdravlja, već je izdat u zakup u skladu sa MRS 40 – Nekretnine preknjižen je na investicijske nekretnine. Naime, izračun srazmjernog dijela vrijednosti Upravne zgrade koji je izdat u najam i prenesen na investicijske nekretnine utvrđen je preračunom (ukupna kvadratura Upravne zgrade u odnosu na kvadraturu izdatu u najam, uzimajući u obzir nabavnu i otpisanu vrijednost po jednom m²). Tokom 2022. godine izvršeno je umanjeње za iznos obračunate amortizacije od 1.106 KM.

7.2.2 Kratkoročna imovina

7.2.2.1 Zalihe

Zalihe su iskazane u iznosu od 66.643 KM i cjelokupno se odnose na sirovine i materijal. Zalihe sirovina i materijala se odnose na: laboratorijski materijal-reagensi (33.315 KM), ampulirane lijekove (11.435 KM), zavojni i ostali medicinski materijal (12.375 KM), uredski i printani materijal (4.435 KM), tablete (2.107 KM), trake za EKG (1.224 KM) i sredstva za čišćenje i dezinficijense (1.752 KM).

Pravilnikom o računovodstvu Doma zdravlja (u primjeni od 2010. godine) utvrđeno je da je način vrednovanja i iskazivanja pojedinih bilansnih kategorija regulisan Računovodstvenim politikama, kao posebno usvojenim internim aktom, koji nije prezentovan. Međutim, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja usvojen je tek u februaru 2023. godine. Njime je utvrđeno da se zalihe sirovina i materijala priznaju i vrednuju po nabavnim cijenama (trošku nabavke), a razduženje-utrošak po metodi prosječne ponderisane cijene. U trošak zaliha uključuju se svi troškovi nabavke (fakturna cijena, uvozne carine i drugi porezi, troškovi prevoza i svi drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju zaliha) i drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati. Troškovi zaliha sitnog inventara i auto guma iskazuju se metodom 100% otpisa za predmete stavljene u upotrebu.

Obavljenom revizijom konstatovano je da se nabavke sirovina i materijala (lijekovi, medicinski, zubni i sanitetski potrošni materijal, laboratorijski materijal, materijal za čišćenje, kancelarijski i ostali potrošni materijal) u glavnoj knjizi Doma zdravlja tokom 2022. godine nisu knjigovodstveno evidentirani u okviru Zaliha sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. Prilikom nabavke navedenih materijala za cjelokupne nabavljene količine teretili su se rashodi perioda, bez zaduživanja zaliha, iako one stvarno nisu utrošene u momentu nabavke, već su se određeno vrijeme nalazile na zalihi. Dakle, utrošak sirovina i materijala nije evidentiran u periodu nastanka poslovnog događaja (u momentu potrošnje), već je po nabavci iskazan trošak za ukupno nabavljene količine sirovina i materijala.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (član 18.) propisano je da se pomoćne knjige vode posebno i da se evidencija o materijalnoj imovini u pomoćnim knjigama iskazuje u količini i vrijednosti. Također, članom 22. Pravilnika o računovodstvu propisano je da su pomoćne knjige analitičke evidencije koje se, između ostalih, vode i za zalihe, dok je članom 33. Pravilnika o računovodstvu propisano da se u okviru materijalnog knjigovodstva vodi i skladišno poslovanje.¹⁸ Dom zdravlja do okončanja 2022. godine nije uspostavio materijalno knjigovodstvo kao pomoćnu knjigu u vidu analitičkih evidencija nabavke, skladištenja, kvalitativne i kvantitativne kontrole do njihovog konačnog utroška. Nabavka sirovina i materijala, njihova potrošnja, ni stanje zaliha zaključno sa 31. 12. 2022. godine nije knjigovodstveno evidentirano kroz materijalno knjigovodstvo, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu Doma zdravlja.

Utvrđene nepravilnosti konstatovane su i data je preporuka u Pismu menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije. Dom zdravlja je s ciljem realizacije date preporuke izvršio popis svih neutrošenih zaliha na 31. 12. 2022. godine, te utvrđena vrijednost zaliha od 66.643 KM knjigovodstveno je evidentirana, a rashodi utroška sirovina i materijala stornirani su za isti iznos.

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano je da je do okončanja revizije, odnosno od 1. 5. 2023. godine Dom zdravlja uspostavio je pomoćnu knjigu – materijalno knjigovodstvo. Prethodno je izvršen popis zaliha sirovina i materijala, te utvrđene količine i cijene unesene u program materijalnog knjigovodstva. Nabavke zaliha sirovina i materijala i njihov utrošak se uredno provode kroz materijalno knjigovodstvo, a u glavnoj knjizi se evidentiraju u okviru Zaliha, te razdužuju u momentu utroška. Pregledom dostavljene dokumentacije vezane za uspostavljanje pomoćne knjige – materijalno knjigovodstvo, kao i evidentiranje nabavke i utroška sirovina i materijala nismo konstatovali nepravilnosti, zbog čega nije data preporuka, iako su navedene evidencije uspostavljene tek od 1. 5. 2023. godine.

Dom zdravlja nije vršio procjenu vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.

7.2.2.2 Potraživanja od kupaca

Kupci u zemlji iskazani su u iznosu od 438.945 KM i cjelokupno se odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji za pružene zdravstvene usluge.

Potraživanja od kupaca najvećim dijelom odnose se na potraživanja od: ZZO ŽZH (431.500 KM) koji se odnose na mjesečnu tranšu za pružene usluge za decembar 2022. godine; JP „Parkovi“ d.o.o. Ljubuški (2.470 KM) i „AT Kerametal“ d.o.o. Ljubuški (1.101 KM). Pregledom prezentovanih izvoda otvorenih stavki konstatovano je da je potvrđeno 100% iskazanih potraživanja.

¹⁸ Skladišno poslovanje, pored vođenja evidencije o nabavci materijalnih dobara, ima funkciju kvalitativne i kvantitativne kontrole nabavljenih dobara za njihovo pravilno uskladištenje i čuvanje prilikom prve nabavke u skladište, kao i dalje, sve do njihovog konačnog troška ili otpisa, kako je utvrđeno članom 33. Pravilnika o računovodstvu.

7.2.2.3 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su u sljedećim iznosima:

	u KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI	133.829	68.494
Transakcijski račun (KM)	133.131	66.466
Devizni računi	211	1.560
Glavna blagajna (KM)	487	412
Glavna blagajna (HRK)	-	56

Novac i novčani ekvivalenti na 31. 12. 2022. godine iskazani su u iznosu od 133.829 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka.

Dom zdravlja ima otvorene sljedeće transakcijske račune kod: NLB banke Sarajevo (glavni račun) i četiri računa u UniCredit banci Mostar od čega su dva devizna računa (EUR, HRK), jedan namjenski (IPA Projekt) i jedan transakcijski.

Blagajna (domaća valuta) se odnosi na glavnu blagajnu. Gotov novac, ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti, uplaćuje se na transakcijski račun u skladu s članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu¹⁹ i članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.²⁰

7.2.2.4 Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja

Ostala imovina i potraživanja uključujući i razgraničenja iskazana su u iznosu od 20.129 KM, a najvećim dijelom odnose se na potraživanja od Grada Ljubuškog (10.000 KM) i potraživanja od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite ŽZH (9.594 KM).

Potraživanja od Grada Ljubuškog iskazana su na osnovu Zaključka od 14. 11. 2022. godine kojim su iz Budžeta Grada Ljubuškog za 2022. godinu odobrena sredstva u iznosu od 10.000 KM.

Potraživanja od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite u iznosu od 9.594 KM, najvećim dijelom (8.333 KM) odnose se na odobrena sredstva za decembar 2022. godinu za potporu rada Hospicija u skladu s Odlukom o odobravanju isplate sredstava Hospiciju utvrđenih u Budžetu Županije Zapadnohercegovačke za 2022. godinu.

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	u KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KAPITAL	1.635.842	1.582.788
Vlasnički kapital	899.193	899.193
Revalorizacione rezerve	868.512	868.512
Višak prihoda tekućeg perioda	53.054	24.993
Akumulirani, nepokriveni višak rashoda iz prethodnih perioda	-184.917	-209.910

Vlasnički kapital u finansijskim izvještajima iskazan je u iznosu od 899.193 KM. Prema prezentovanom Izvodu iz sudskog registra od 11. 10. 2021. godine konstatovano je da je u sudski registar upisan kapital u iznosu od 899.193 KM, a kao osnivač subjekta upisana je Županija Zapadnohercegovačka.

¹⁹ „Sl. novine FBiH”, br. 48/15, 79/15 i 4/21

²⁰ „Sl. novine FBiH”, br. 72/15 i 82/15

Revalorizacione rezerve iskazane su u iznosu od 868.512 KM. Rezerve su iskazane na osnovu izvršene procjene vrijednosti stalnih sredstava, odnosno zemljišta na kojem su smješteni Glavni objekat Doma zdravlja i zgrada ambulante u Vitini. Nakon izvršene procjene knjigovodstveno je evidentirano zemljište u iznosu od 968.545 KM u korist revalorizacijskih rezervi za 868.512 KM i 100.033 KM u korist kapitala, kao razlika iznosa kapitala upisanog u sudskom i u Glavnoj knjizi Doma zdravlja (u sudskom registru evidentiran iznos od 100.033 KM). **Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost revalorizacijskih rezervi, što je detaljnije obrazloženo u tački 7.2.1.1 Izveštaja.**

Višak prihoda tekućeg perioda iskazana u iznosu od 53.054 KM odnosi se na ostvarenu dobit revidirane godine.

Akumulirani, nepokriveni višak rashoda iz prethodnih perioda iskazan je u iznosu od 184.917 KM i odnosi se na gubitak ostvaren u ranijim periodima. Ova pozicija umanjena je za iznos od 24.993 KM na osnovu Odluke Upravnog odbora o raspodjeli dobiti za 2021. godinu iz maja 2022. godine.

7.2.4 Obaveze

7.2.4.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 973.340 KM i cjelokupne se odnose na odgođene prihode.

Odgođeni prihodi

Unaprijed naplaćeni odgođeni prihodi (973.340 KM) odnose se na odgođeno priznavanje prihoda na donirana sredstva koja se evidentiraju u skladu sa MRS 20 - Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Navedeni iznos odnosi se na odgođeni prihod: za ulaganja u Glavni objekat Doma zdravlja, Upravnu zgrada i ambulantu Vitina (629.681 KM), za nabavku transportnih sredstva (97.913 KM) i za nabavku medicinskih uređaja, aparata i druge opreme (245.746 KM).

Tokom 2022. godine izvršeno je priznavanje odgođenih prihoda u ukupnom iznosu od 435.948 KM, a odnose se na: ulaganja zgrade u kojima posluje Dom zdravlja (239.974 KM), nabavku sanitetskog vozila (101.439 KM) i medicinske aparate, uređaje i ostalu opremu (94.535 KM).

Smanjenje odgođenih prihoda izvršeno je za iznos od 176.727 KM, a cjelokupan iznos odnosi se na priznavanje prihoda u visini obračunate amortizacije doniranih sredstava za 2022. godinu.

7.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Na datum bilansa iskazane su kratkoročne obaveze u iznosu od 584.433 KM. Najznačajnije se odnose na: finansijske obaveze po amortizovanom trošku (122.800 KM), kratkoročna rezervisanja (44.898 KM) i ostale obaveze uključujući i razgraničenja (416.248 KM).

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku iskazane su u iznosu od 122.800 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima. Od ukupnog iznosa obaveza prema dobavljačima Dom zdravlja je usaglasio stanje obaveza u iznosu od 97.426 KM, što predstavlja 79,34% ukupnih obaveza prema dobavljačima.

Kratkoročna rezervisanja

Kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 44.898 KM, a odnose se na rezervisanja za otpremnine za osam radnika zbog odlaska u penziju.

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su ostale obaveze, uključujući i razgraničenja u iznosu od 416.248 KM. Najveći dio se odnosi na obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih (397.707 KM) i druge obaveze (9.005 KM).

Obaveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih odnose se na obaveze za plaće i naknade za decembar 2022. godine, a izmirene su 10. 1. 2023. godine.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 9.005 KM, a odnose se na: obaveze po osnovu ugovora o djelu (neto iznos od 5.696 KM), obaveze za naknade članovima Upravnog odbora (neto iznos od 1.819 KM) i obaveze za porez i doprinose po osnovu ovih naknada (1.490 KM).

7.2.5 Popis sredstava i obaveza

Direktor Doma zdravlja 14. 12. 2022. godine donio je Odluku o godišnjem popisu i osnivanju komisije za redovan godišnji popis imovine i obaveza, kojom je definisano da će se popis obaviti u periodu od 23. 12. do 31. 12. 2022. godine. Odlukom je imenovana Komisija koja će obaviti popis: stalnih materijalnih sredstava, dugoročnih ulaganja i potraživanja, zaliha sitnog inventara u upotrebi, novca i novčanih ekvivalenata, kupaca i dobavljača. Odlukom je utvrđeno da je rok za dostavljanje izvještaja o popisu sa elaboratom i popisnim listama 15. 1. 2023. godine.

Pravilnikom o računovodstvu Doma zdravlja (koji je bio u primjeni cijelu 2022. godinu) utvrđena je obaveza i način obavljanja popisa. Pravilnikom o računovodstvu propisano je da imenovana komisija sačinjava izvještaj o provedenom popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ih upravi na razmatranje rezultata popisa i odlučivanje o popisu najkasnije 15 dana od isteka godine.

Elaborat o popisu imovine i obaveza Doma zdravlja sačinila je Komisija za popis imovine i obaveza 6. 2. 2023. godine, i dala prijedlog za otpis opreme nabavljene iz vlastitih sredstava nabavne i otpisane vrijednosti od 21.353 KM i donirane opreme nabavne i otpisane vrijednosti od 12.309 KM, kao i otpis sitnog inventara od 4.446 KM i autoguma od 4.174 KM.

Direktor je Zaključkom i odlukom o Završnom elaboratu o popisu imovine i obaveza od 7. 2. 2023. godine prihvatio Elaborat o popisu imovine i obaveza, odnosno konstatovano je da je obavljen sveobuhvatan popis, te da je zbog usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, a uvažavajući prijedloge popisne Komisije potrebno provesti knjigovodstvena evidentiranja rashodovane opreme, sitnog inventara i autoguma. Knjigovodstveno su isknjižena sredstva predložena za otpis na 31. 12. 2022 godine. Dio otpisane opreme i inventara u vrijednosti od 5.103 KM (namještaj) preuzelo je preduzeće „Alba BH“ d.o.o., o čemu je prezentovan Zapisnik o preuzimanju, otpisane autogume nalaze se na skladištu „MRM“ d.o.o. Ljubuški, dok se preostala otpisana oprema i inventar nalazi u Domu zdravlja i prema prezentovanim informacijama u narednom periodu poduzet će se aktivnosti za propisno odlaganje ovih sredstava.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da Komisija za popis imovine i obaveza nije izvršila popis kapitala u iznosu od 1.635.842 KM, a izvještajem nisu obuhvaćeni ni odgođeni prihodi u iznosu od 973.340 KM i kratkoročne obaveze za plaće i naknade i ostala primanja zaposlenih u iznosu od 397.707 KM, druge obaveze koje se odnose na obaveze za naknade po ugovoru o djelu, za mrtvozorstva i naknade članovima Upravnog odbora u iznosu od 9.005 KM i obaveze za PDV-e u iznosu od 1.236 KM i porez na dobit u iznosu od 487 KM.

Skrećemo pažnju na to da smo prisustvovali popisu zaliha (29. 12. 2022. godine) u okviru kojeg smo konstatovali da Dom zdravlja popisom nije obuhvatio neutrošene zalihe sirovina i materijala (lijekova, medicinskog, zubnog i sanitetskog potrošnog materijala, laboratorijskog materijala, materijala za čišćenje, kancelarijskog i ostalog potrošnog materijala). S ciljem realizacije preporuke koja je data u Pismu menadžmentu Komisija za popis imovine i obaveza provela je popis neutrošenih zaliha na 31. 12. 2022. godine i 6. 2. 2023. godine sačinila Završni elaborat o popisu zaliha sirovina i materijala (laboratorijski materijal 33.315 KM, ampulirani lijekovi 11.435 KM, tablete 2.107 KM, zavojni i ostali medicinski materijal 12.375 KM, trake za EKG 1.224 KM, materijal za čišćenje 917 KM, uredski materijal 1.242 KM, štampani materijal 3.193 KM i dezinficijensi 835 KM).

Nije izvršen sveobuhvatan popis imovine i obaveza, jer popisom nisu obuhvaćeni kapital, obaveze za plaće i naknade, druge obaveze i odgođeni prihodi koji su evidentirani u poslovnim knjigama, a samim tim nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Navedeno nije u skladu s članom 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 52. Pravilnika o računovodstvu Doma zdravlja.

Preporuka:

- *godišnjim popisom obuhvatiti i kapital, odgođeni prihod i ostale obaveze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu.*

7.3 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentovane u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama na kapitalu i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentovanih u tim izvještajima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uslove za priznavanje u tim izvještajima. Osim navedenog, i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH sadrže zahtjeve za objavama u bilješkama uz finansijske izvještaje i da one moraju pružiti istinit i objektivni prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnih lica. Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 4. propisano je da su pravna lica dužna da sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje informacija u finansijskim izvještajima vrše u skladu sa ovim zakonom, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, udio), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje. U Bilješkama je navedeno da Dom zdravlja primjenjuje MSFI za MSS, iako je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrđeno da primjenjuju MRS. Revizijom nije utvrđeno da Dom zdravlja primjenjuje MRS za MSS. Također, navedeno je da je materijalna imovina (nekretnine, postrojenja i oprema) iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju, a revizijom je utvrđeno da je dio zemljišta u iznosu od 868.512 KM iskazan po revalorizovanoj vrijednosti.

Bilješke uz Godišnje finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

8. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Doma zdravlja donio je 31. 12. 2021. godine Odluku o davanju suglasnosti na Plan nabavki za 2022. godinu. Tokom 2022. godine nije bilo izmjena i dopuna Plana. Planom nabavki planirano je 55 postupaka ukupne vrijednosti 1.436.994 KM.²¹

Pregled planiranih, realizovanih i uzorkovanih postupaka javnih nabavki dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Plan javnih nabavki		Izvršenje Plana		Uzorkovano	
	Broj postupaka	Ukupna vrijednost (u KM)	Broj postupaka	Ukupna vrijednost (u KM)	Broj postupaka	Ukupna vrijednost (u KM)
Otvoreni postupak	10	1.070.550	13	1.201.611	7	863.760
Konkurentski zahtjev	4	127.530	1	50.633	1	50.633
Direktni sporazum	41	238.914	39	216.665	9	58.655
UKUPNO	55	1.436.994	53	1.468.909	17	973.048

Na osnovu izvršenog uvida u uzorkovane postupke konstatovano je sljedeće:

- nabavka bravarskih radova provedena je putem otvorenog postupka koji je pokrenut Odlukom o pokretanju postupka od 5. 4. 2022. godine. Odlukom je procijenjena vrijednost radova utvrđena u iznosu od 30.000 KM (sredstva za predmetnu nabavku osigurao je ZZO ŽZH po osnovu odluka za kapitalne investicije). Tendersku dokumentaciju preuzelo je 14 zainteresiranih ponuđača, a ponudu su dostavila dva ponuđača. Odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 16. 5. 2022. godine izabran je izvođač radova „PTD Bravar“ d.o.o. Ljubuški koji je prema kriterijima za dodjelu ugovora (cijena i ponuđeni rok izvršenja radova) bio najpovoljniji i sa kojim je 31. 5. 2022. godine zaključen ugovor ukupne vrijednosti 34.883 KM. Uvidom u postupak utvrđeno je da je predmetna nabavka radova planirana Planom nabavki u iznosu od 6.000 KM i putem direktnog sporazuma. Pored navedenog, utvrđeno je da realizacija predmetne nabavke nije izvršena u skladu sa ponudom i zaključenim ugovorom u djelu utvrđenog roka za izvršenje radova. Izvršenje radova ugovoreno je u roku od 30 dana od dana potpisa ugovora, odnosno od dana uvođenja u posao. Ugovorom je utvrđeno da je rok uvođenja u posao najkasnije tri dana od dana potpisa Ugovora. Prema prezentovanoj dokumentaciji građevinski dnevnik i građevinska knjiga nisu sačinjeni u skladu sa zaključenim ugovorom ali je prezentiran zapisnik o uvođenju u posao od 10. 6. 2022. godine. Prema dostavljenom zapisniku o završetku radova, internom tehničkom pregledu i primopredaji radovi su okončani 2. 8. 2022. godine, odnosno 23 dana nakon ugovorenog roka izvršenja radova. Napominjemo da su ugovorom utvrđeni penali za kašnjenje realizacije, koje Dom zdravlja nije obračunao, a kojima je utvrđeno da se cijena radova umanjuje za 1% za svaki dan kašnjenja, a najviše do 10% vrijednosti ugovora. Faktura za obavljene radove ispostavljena je 26. 8. 2022. godine. **Članom 15. Zakona o javnim nabavkama utvrđeno je da je Planom nabavki potrebno predvidjeti procijenjenu vrijednost nabavke u iznosu koji će se platiti dobavljaču bez PDV-a, dok je članom 17. Zakona utvrđeno da postupak nabavke može započeti ako je nabavka predviđena planom javnih nabavki ili kada ugovorno tijelo donese posebnu odluku o pokretanju postupka. Shodno navedenom, konstatovano je da za predmetni postupak prije početka njegovog pokretanja nije izvršena izmjena i dopuna Plana javnih nabavki u djelu procijenjene vrijednosti nabavke i vrste postupka (proveden otvoreni postupak procijenjene vrijednosti 30.000 KM, a planiran direktni sporazum procijenjene vrijednosti 6.000 KM) kako je propisano članovima 15. i 17. Zakona o javnim nabavkama.**

²¹ Iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa uključenim PDV-om.

Pored navedenog, ne možemo potvrditi ni da je realizacija predmetne nabavke izvršena u skladu sa zaključenim ugovorom, jer nisu sačinjeni građevinski dnevnik i građevinska knjiga, a realizacija predmetne nabavke nije izvršena u skladu sa ponudom i zaključenim ugovorom u dijelu utvrđenog roka za izvršenje radova. Dom zdravlja nije poduzeo ni aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora (penali za kašnjenje realizacije) u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima.

- nabavka radova adaptacije toaletnih prostorija u prostorijama Doma zdravlja provedena je putem otvorenog postupka, koji je pokrenut odlukom o pokretanju od 22. 4. 2022. godine. Odlukom je procijenjena vrijednost radova utvrđena u iznosu od 65.000 KM i u skladu je sa Planom nabavki (sredstva za predmetnu nabavku osigurana su odlukama Upravnog odbora ZZO ZHŽ u okviru kapitalnih investicija). Tendersku dokumentaciju preuzelo je 15 zainteresiranih ponuđača, a ponudu su dostavila dva ponuđača. Odlukom o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 31. 5. 2022. godine izabran je izvođač radova „Doming“ d.o.o. Čitluk koji je prema kriterijima za dodjelu ugovora (cijena i ponuđeni rok izvršenja radova) bio najpovoljniji i sa kojim je 17. 6. 2022. godine zaključen Ugovor ukupne vrijednosti od 83.147 KM. Uvidom u predmetni postupak utvrđeno je da su obje dostavljene ponude bile više u odnosu na planiranu procijenjenu vrijednost i da je ponuda izabranog dobavljača veća od iznosa procijenjene vrijednosti za 6.066 KM. Pored navedenog, utvrđeno je da realizacija predmetne nabavke nije izvršena u skladu sa ponudom i zaključenim ugovorom u djelu utvrđenog roka za izvršenje radova. Naime, izvršenje radova ugovoreno je u roku od 49 dana od dana potpisa ugovora, odnosno od dana uvođenja u posao.

Uvođenje u posao prema dnevniku građevinskih radova izvršeno je 20. 6. 2022. godine, a radovi prema građevinskom dnevniku okončani su 2. 9. 2022. godine, odnosno 25 dana nakon ugovorenog roka izvršenja radova. Napominjemo da su ugovorom utvrđeni penali za kašnjenje realizacije, koje Dom zdravlja nije obračunao, a kojima je utvrđeno da se cijena radova umanjuje za 1% za svaki dan kašnjenja, a najviše do 10% vrijednosti ugovora. Faktura za obavljene radove ispostavljena je 12. 1. 2023. godine. **S obzirom na navedeno, konstatujemo da realizacija predmetne nabavke nije izvršena u skladu sa ponudom i zaključenim ugovorom u dijelu utvrđenog roka za izvršenje radova, te da Dom zdravlja nije poduzeo aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora (penali za kašnjenje realizacije) u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima.**

Nisu izvršene izmjene i dopune Plana javnih nabavki za nabavku bravarskih radova nakon što su osigurana dodatna sredstva od ZZO ZŽH. Planom javnih nabavki planirana je nabavka putem direktnog sporazuma procijenjene vrijednosti od 6.000 KM, dok je Odlukom o pokretanju otvorenog postupka, nakon što su osigurana dodatna sredstva, procijenjena vrijednost ovih radova utvrđena u iznosu od 30.000 KM. To nije u skladu sa članovima 15. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Također, realizacija nabavki ugovorene vrijednosti 118.030 KM nije izvršena u skladu sa ponudom i zaključenim ugovorom u dijelu utvrđenog roka za izvršenje radova, a Dom zdravlja nije poduzeo aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora (nije obračunao penale za kašnjenje realizacije) u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima. To ukazuje na nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola u dijelu praćenja izvršenja obaveza dobavljača u ugovorima utvrđenim rokovima, što više dobiva na značaju ako se uzme u obzir da se radi o dobavljačima za koje je ponuđeni rok isporuke imao presudnu ulogu u njihovom izboru.

Preporuka:

- *izvršiti izmjene i dopune Plana javnih nabavki prije početka pokretanja postupka, a u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima poduzeti aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Dom zdravlja je 8. 8. 2023. godine dostavio komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: prijemom radnika i zaključivanjem ugovora o radu bez javnog oglašavanja; sačinjavanjem i podnošenjem Upravnom odboru tromjesečnih izvještaja o cjelokupnom poslovanju Doma zdravlja; vođenjem evidencije o radnom vremenu; angažovanjem izvršilaca za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Doma zdravlja; godišnjim popisom imovine i obaveza i javnim nabavkama.

Uvažen je i inkorporiran u konačan Izvještaj komentar koji se odnosi na prijem radnika i zaključivanje ugovora o radu bez javnog oglašavanja u dijelu donošenja internog akta kojim je propisana obaveza javnog oglašavanja. Naime, uz komentar je dostavljen Pravilnik o dopunama Pravilnika o radu, koji je Upravni odbor Doma zdravlja usvojio u maju 2023. godine, a na koji je 2. 6. 2023. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite ŽZH dalo saglasnost. Obrazloženje i dostavljena dokumentacija nije imala uticaja na nalaz koji se odnosi na nesuglasnost Zakona o radu ŽZH sa federalnim Zakonom o radu u dijelu prijema u radni odnos.

Djelimično je prihvaćen komentar koji se odnosi na to da je direktor mjesečno izvještavao Upravni odbor o poslovanju Doma zdravlja, što je inkorporirano u Izvještaj kao dodatna informacija. Međutim, navedeno nije uticalo na izmjenu nalaza, jer je direktor obavezan podnositi Upravnom odboru pisane tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju Doma zdravlja u skladu s članom 63. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ŽZH i članom 29. Statuta Doma zdravlja.

Za ostala obrazloženja nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi vođenja evidencije o radnom vremenu navedeno je da su one u potpunosti prilagođene Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencija o radnicima i drugim licima angažovanim na radu u skladu s preporukom datom u Pismu menadžmentu, te se smatra da je ona u potpunosti ispoštovana.

S obzirom na to da je kod svih radnika administrativnih službi uzetih u uzorak (Služba zajedničkih poslova i Ured direktora) iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena, kao i vrijeme korištenja pauze, ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, odnosno da je uspostavljena evidencija o radnom vremenu u svim službama Doma zdravlja u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;

- u vezi angažovanja izvršilaca za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Dom zdravlja je naveo da je obaveza zdravstvene ustanove da osigura dostupnost i kontinuitet zdravstvene zaštite za sve korisnike usluga, da Županija Zapadnohercegovačka nema bolničku zdravstvenu ustanovu sekundarnog nivoa i da se dio specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite pruža u domovima zdravlja u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Prema datoj preporuci, Dom zdravlja je naveo da bi trebao zaposliti specijaliste: pulmologe, radiologe, ortodonte i doktore drugih specijalnosti, a takvi kadrovi nisu dostupni na tržištu rada, te da je jedina opcija da se doktori šalju na specijalizaciju kako bi Dom zdravlja imao takav kadar. Također, navedeno je da specijalizacije traju od četiri do sedam godina, a neke čak i osam godina, a da bi se pokrenuo postupak za dodjelu specijalizacije potrebno je radno mjesto predvidjeti Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Kao prilog komentarima na Nacrt izvještaja dostavljena su rješenja o odobrenim specijalizacijama, koja su najvećim dijelom uzeta u uzorak tokom obavljanja revizije.

S obzirom na to da nije prezentovana dokumentacija kojom je utvrđen način na koji se vrši izbor angažovanih lica po osnovu ugovora o djelu, nije osigurana transparentnost zaključivanja ugovora o djelu sa vanjskim saradnicima za pružanje zdravstvenih usluga u kontinuitetu tokom cijele godine. Osim toga, za obavljanje poslova koji su sistematizovani i spadaju u redovnu djelatnost prilikom angažovanja izvršilaca Dom zdravlja je obavezan primjenjivati odredbe Zakona o radu;

- vezano za provođenje popisa imovine i obaveza navedeno je da su predstavnici Ureda za reviziju prisustvovali popisu imovine i obaveza. Nakon toga je obavljena prethodna revizija i Dom zdravlja smatra kako se o utvrđenim nepravilnostima trebala skrenuti pažnja na sastancima ili u Pismu menadžmentu.

Tim za reviziju je prisustvovao popisu imovine i obaveza (u periodu provođenja popisa zaliha, inventara i opreme), a utvrđeni nalazi vezani za popis navedene imovine konstatovani su u Pismu menadžmentu. Međutim, popis imovine i obaveza okončan je nakon dostavljenog Pisma menadžmentu i obavljene prethodne revizije, o čemu je 6. 2. 2023. godine sačinjen Elaborat o popisu imovine i obaveza, koji je revizorskom timu prezentovan tek u periodu obavljanja konačne revizije (juni 2023. godine). Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH (članovi 21. i 22.) utvrđena je obaveza i postupak provođenja popisa imovine i obaveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, što je konstatovano i u Pismu menadžmentu;

- u vezi javnih nabavki navedeno je da prihvataju dio preporuke vezan za izmjene i dopune Plana javnih nabavki, a što se tiče ostalih nalaza koji se odnose na izvođenje radova i neispunjavanje obaveza dobavljača u ugovorenim rokovima, navedeno je da je: angažovani nadzorni organ detaljno potkrijepio razloge kašnjenja radova, koji revizori nisu prihvatili, kao i da je osporen cjelokupan iznos ugovora, iako se radi samo o tome da Dom zdravlja nije izvršio obračun penala u skladu sa zaključenim ugovorima.

Ugovorima zaključenim sa dobavljačima za izvođenje radova (adaptacija toaletnih prostorija i bravarski radovi) utvrđen je rok za izvršenje radova od dana potpisa ugovora, odnosno od dana uvođenja u posao, koji dobavljači nisu ispoštovali. Dom zdravlja, iako je bio obavezan, nije poduzeo aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora (nije obračunao penale za kašnjenje realizacije) u situacijama gdje je konstatovano neispunjenje preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima.

Također, u komentaru je istaknuto da je u Nacrtu izvještaja prepoznata i uvažena većina aktivnosti koje je Dom zdravlja preduzeo u prethodnom periodu, a po ostalim datim preporukama u konačnom Izvještaju postupit će se u najkraćem mogućem roku, kako bi se otklonili nedostaci.

Reviziju Doma zdravlja Ljubuški obavio je revizorski tim u sastavu: Merima Čerkez – voditeljica tima, i Ante Čović – član tima.

Voditeljica tima

Merima Čerkez, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

DOM ZDRAVLJA LJUBUŠKI

Naziv pravne osobe

Ljubuški, Dr. Ante Vukšića 3

Sjedište i adresa pravne osobe

4272014070006

Identifikacijski broj za izravne poreze

272014070006

Identifikacijski broj za neizravne poreze

Djelatnosti opće medicinske prakse

Djelatnost

NLB Banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1328502012678629

Broj računa

86.21

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

059

Šifra općine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
(RAČUN DOBITI I GUBITKA)**

za razdoblje od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	RAČUN DOBITI I GUBITKA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	5.886.045	5.659.722
1.	Prihodi iz ugovora s povezanim stranama (203 do 205)		202		
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203		
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204		
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205		
2.	Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	5.886.045	5.659.722
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207		
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208		
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	5.886.045	5.659.722
3.	Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na inozemnom tržištu (211 do 213)		210		
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211		
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212		
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213		
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	391.772	339.661
1.	Dobici od dugoročne nefinancijske imovine (216 do 229)		215	7.900	
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	7.900	

1134874243

Kontrolni broj: 1134874243

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217		
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacijskih rezervi		218		
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219		
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220		
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221		
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222		
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223		
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224		
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225		
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226		
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227		
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228		
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinancijske imovine		229		
2.	Dobici od financijske imovine (231 do 240)		230		
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od financijske imovine po amortizovanom trošku		231		
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232		
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja financijske imovine po amortizovanom trošku		233		
2.4.	Neto dobiti od modifikacija financijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234		
2.5.	Neto dobiti od otuđenja financijske imovine po amortizovanom trošku		235		
2.6.	Neto povećanja vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		237		
2.8.	Neto dobiti od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238		
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija financijske imovine između poslovnih modela		239		
2.10.	Ostali neto dobiti od financijske imovine		240		
3.	Neto otpuštanja rezerviranja		241		
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242		
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243		
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244		
7.	Prihodi od dividendi		245		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Financijski prihodi (248+249+250)		247	10	4
9.1.	Prihodi od kamata		248	10	4
9.2.	Neto pozitivne tečajne razlike		249		
9.3.	Ostali financijski prihodi		250		
10.	Ostali prihodi i dobici		251	383.862	339.657
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	6.277.817	5.999.383
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	6.220.175	5.966.582
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254		
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u tijeku, neto (+) / (-)		255		
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	565.251	637.383
4.	Troškovi energije i goriva		257	165.118	155.202
5.	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja (259 do 261)		258	5.085.423	4.717.607
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	4.281.188	4.102.115
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	713.490	519.505
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	90.745	95.987
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	219.516	203.385
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	219.516	203.385
6.2.	Investicijske nekretnine		264		
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265		
6.4.	Nematerijalna imovina		266		
6.5.	Biološka imovina		267		
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovi ugovora s kupcima		268		
7.	Troškovi primljenih usluga		269	110.162	170.869
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	74.705	82.136
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	4.588	7.808
1.	Gubici od dugoročne nefinancijske imovine (273 do 286)		272		
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273		
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274		
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacijskih rezervi		275		
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276		
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277		
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278		
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279		
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281		
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282		
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283		
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284		
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285		
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinancijske imovine		286		
2.	Gubici od financijske imovine (288 do 297)		287		5.881
2.1.	Neto kreditni gubici od financijske imovine po amortizovanom trošku		288		5.881
2.2.	Neto kreditni gubici od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289		
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja financijske imovine po amortizovanom trošku		290		
2.4.	Neto gubici od modifikacija financijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291		
2.5.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po amortizovanom trošku		292		
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		293		
2.7.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		294		
2.8.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295		
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija financijske imovine između poslovnih modela		296		
2.10	Ostali neto gubici od financijske imovine		297		
3.	Troškovi rezerviranja, neto		298		
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299		
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300		
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301		
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303		
9.	Financijski rashodi (305 do 307)		304	193	1.927
9.1.	Rashodi od kamata		305	106	1.876
9.2.	Neto negativne tečajne razlike		306	87	51
9.3.	Ostali financijski rashodi		307		
10.	Ostali rashodi i gubici		308	4.395	
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	6.224.763	5.974.390
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	53.054	24.993
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311		
I.	Porez na dobit (313+314)		312		
1.	Tekući porez na dobit		313		
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314		
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316		
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obveza		317		
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obveza		318		
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	53.054	24.993
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320		
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321		
M.	Dobit (319+321)		322	53.054	24.993
N.	Gubitak (320-321)		323		
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU					
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324		
1.	Stavke koje mogu biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka (326+327+328+329-330)		325		
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326		
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327		
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328		
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka		329		
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330		
2.	Stavke koje neće biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka (332+333+334+335+336+337-338)		331		
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332		
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333		
2.3.	Aktuarski dobiti/(gubici) od planova definiranih primanja		334		
2.4.	Dobici ili gubici po osnovi preračunavanja finansijskih izvještaja inozemnog poslovanja		335		
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336		
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka		337		
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338		
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	53.054	24.993
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340		
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341		
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	53.054	24.993
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	53.054	24.993
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Ljubuški, 28.02.2023.

Mjesto i datum

PLANINIĆ (ZDRAVKO) BOŽANA

Certificirani računovođa

CR-7275/5

M.P.

Ivan Landeka

Direktor

Kontrolni broj: 1134874243

str. 5 od 5

DOM ZDRAVLJA LJUBUŠKI

Naziv pravne osobe

Ljubuški, Dr. Ante Vukšića 3

Sjedište i adresa pravne osobe

Djelatnosti opće medicinske prakse

Djelatnost

NLB Banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1328502012678629

Broj računa

4272014070006

Identifikacijski broj za izravne poreze

272014070006

Identifikacijski broj za neizravne poreze

86.21

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

059

Šifra općine

**IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA
(BILANCA STANJA)
na dan 31.12.2022. godine**

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	2.534.069	2.353.430
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	2.497.197	2.272.049
1.1.	Zemljište		003	986.503	986.503
1.2.	Građevinski objekti		004	1.075.137	872.089
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	337.644	368.737
1.4.	Transportna sredstva		006	97.913	44.720
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007		
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008		
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009		
2.1.	Zemljište		010		
2.2.	Građevinski objekti		011		
2.3.	Postrojenja i oprema		012		
2.4.	Nematerijalna imovina		013		
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014	36.872	37.978
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015		
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016		
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017		
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018		
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019		

1098313234

Kontrolni broj: 1098313234

str. 1 od 4

Redni broj	pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020		
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021		
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022		
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023		
9.	Goodwill		024		
10.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025		
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026		
10.2.	Obveznice, dani krediti i ostali dužnički instrumenti		027		
11.	Financijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028		
11.1	Depoziti kod banaka		029		
11.2.	Dani krediti		030		
11.3.	Obveznice		031		
11.4.	Ostala financijska imovina po amortizovanom trošku		032		
12.	Potraživanja po financijskim najmovima		033		
13.	Ostala imovina i potraživanja		034		43.403
B.	Odgođena porezna imovina		035		
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	659.546	497.598
1.	Zalihe (038 do 042)		037	66.643	
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	66.643	
1.2.	Proizvodnja u tijeku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039		
1.3.	Gotovi proizvodi		040		
1.4.	Roba		041		
1.5.	Dani avansi		042		
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043		
3.	Ugovorna imovina		044		
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	438.945	419.714
4.1.	Kupci - povezane strane		046		
4.2.	Kupci u zemlji		047	438.945	419.714
4.3.	Kupci u inozemstvu		048		
5.	Ostala financijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049		
5.1.	Depoziti kod banaka		050		
5.2.	Dani krediti		051		
5.3.	Obveznice		052		
5.4.	Ostala financijska imovina po amortizovanom trošku		053		
6.	Potraživanja po financijskim najmovima		054		
7.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056		
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	133.829	68.494
10.	Akontacije poreza na dobit		058		
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	20.129	9.390
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	3.193.615	2.851.028
E.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA		061		
F.	UKUPNO IMOVINA I IZVANBILANČNA EVIDENCIJA (060+061)		062	3.193.615	2.851.028
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	899.193	899.193
1.1.	Dionički kapital		102		
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103		
1.3.	Udjeli članova društva s ograničenom odgovornošću		104		
1.4.	Državni kapital		105		
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	899.193	899.193
2.	Dionička premija		107		
3.	Rezerve (109+110)		108		
3.1.	Statutarne rezerve		109		
3.2.	Ostale rezerve		110		
4.	Revalorizacijske rezerve (112+113+114)		111	868.512	868.512
4.1.	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112	868.512	868.512
4.2.	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113		
4.3.	Ostale revalorizacijske rezerve		114		
5.	Dobit (116+117)		115	53.054	24.993
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih razdoblja		116		
5.2.	Dobit tekućeg razdoblja		117	53.054	24.993
6.	Gubitak (119+120)		118	184.917	209.910
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih razdoblja		119	184.917	209.910
6.2.	Gubitak tekućeg razdoblja		120		
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	1.635.842	1.582.788
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	1.635.842	1.582.788
	OBVEZE				
B.	Dugoročne obveze (125+130+131+132)		124	973.340	762.474
1.	Financijske obveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125		
1.1.	Obveze po uzetim kreditima		126		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obveze po osnovi najmova		127		
1.3.	Obveze po izdanim dužničkim instrumentima		128		
1.4.	Ostale finansijske obveze po amortizovanom trošku		129		
2.	Odgodeni prihod		130	973.340	714.119
3.	Rezerviranja		131		
4.	Ostale obveze, uključujući i razgraničenja		132		48.355
C.	Odgodene porezne obveze		133		
D.	Kratkoročne obveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	584.433	505.766
1.	Finansijske obveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	122.800	85.293
1.1.	Obveze prema dobavljačima		136	122.800	85.293
1.2.	Ugovorne obveze		137		
1.3.	Obveze po uzetim kreditima		138		
1.4.	Obveze po osnovi najmova		139		
1.5.	Obveze po izdanim dužničkim instrumentima		140		
1.6.	Ostale finansijske obveze po amortizovanom trošku		141		
2.	Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		142		
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143		
4.	Odgodeni prihod		144		
5.	Rezerviranja		145	44.898	
6.	Obveze za porez na dobit		146	487	1.066
7.	Ostale obveze, uključujući i razgraničenja		147	416.248	419.407
E.	UKUPNO OBVEZE (124+133+134)		148	1.557.773	1.268.240
F.	UKUPNO KAPITAL I OBVEZE (123+148)		149	3.193.615	2.851.028
G.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA		150		
H.	UKUPNO KAPITAL, OBVEZE I IZVANBILANČNA EVIDENCIJA (149+150)		151	3.193.615	2.851.028

Ljubuški, 28.02.2023.

Mjesto i datum

PLANINIĆ (ZDRAVKO) BOŽANA

Certificirani računovođa

CR-7275/5

Broj licencije

M.P.

Ivan Landeka

Direktor

Kontrolni broj: 1098313234

str. 4 od 4

DOM ZDRAVLJA LJUBUŠKI

Dr. Ante Vukšića 3, 88320 Ljubuški

88320 Ljubuški, tel.: ++387 39/831-514, 831-516, tel.fax.: ++387 39/831-515 E-pošta: dom.zdravlja.ljubuski@tel.net.ba

Datum: 7. kolovoza 2023. godine

Broj: 756 /2023

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom **Doma zdravlja Ljubuški** za 2022. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Doma zdravlja Ljubuški** u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljanje ili objavljivanje bili su prepravljeni ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.

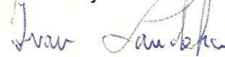
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
 - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
 - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **Doma zdravlja Ljubuški** i pokrenutih od strane **Doma zdravlja Ljubuški**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
 - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama.
 - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
 - Neograničen pristup osobama u **Domu zdravlja Ljubuški** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam indentitet subjektivih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevaram i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
 - Rukovodstvo
 - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
 - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

Ravnatelj

Ivan Landeka, dr. med.